

BOEM@

LIVE LITERATURE

februarie 2011 (Anul III) Nr. 2 (24)

BOEMA

Live Literature

Februarie 2011 (Anul III) Nr. 2 (24) - 32 pagini

ISSN 2066-0154

Apare sub egida **ASPRA**

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Editor: S.C. InfoRapArt Galați - Editura InfoRapArt

2 / 2011

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău

Redactor-șef online: Mihail Gălățanu
Redactor-șef: Valeriu Valegvi
Redactor șef adjunct: Victor Cilincă
Secretar de redacție: Antoaneta Dobreanu

Redactori: Saint-Simon Ajarescu, Dimitrie Lupu, A. G. Secară, Tania Nicolescu, Cristina Dobreanu, Ionuț Iancu, Alexandru Maria

Grafică: Elena-Liliana Fluture
Tehnoredactare: Daniela Neculai

Colaboratori: Maria Timuc - București,
Melania Cuc - Bistrița, Tănase Carașca - Tulcea

DIN CUPRINS

Poezie: Mihail Gălățanu (p.3), Virgil Costiuc (p.4), Tania Nicolescu (p.18), Ioan Gheorghită (p.22), Dan Tudor Calotescu (p.28)

Proză: Marin Moscu - "Să trăiți bine!" (p.17), Cati Gheorghe - Canon, Poveste de început și de sfârșit, Plouă, Ne quid nimis, Nimeni (p.19), Maria Tirenescu - Supărarea (p.26)

Cronică de carte: Isabel Vintilă - Teofil Lianu, "răspânditorul" de icoană (p.6), Gheorghe A. Stroia - "Calea pustie" de Marin Moscu (p.20)

Note de lectură: Valeriu Valegvi - Eros și Thanatos (p.10), Ionuț Iancu - Omul, prezență statornică pe acest pământ ce ține să arate tuturor că există! (p.26)

Interviu: Tania Nicolescu - Între oglinzi, dialog cu scriitorul Ovidiu Dunăreanu (p.12)

Opinii: Carol Feldman - Din nou, despre copilărie / încercarea unei destăinuirii (p.16)

Eveniment: Antoaneta Dobreanu - Lansare de carte la Tecuci (p.29)

Pictură: Gheorghe A. Stroia - Anca Bulgaru, îngemănarea sclipirilor divine ale unui destin, pus în slujba artei (p.8)

Umor: Tănase Carașca - Nedumerire, Fără taxă, Surplus de lenjerie, Aparențe, De adio!, Perspirantă, Trei, Doamne, și toți trei (p.27)

Religie: Elena-Liliana Fluture - Mitropolitul Bartolomeu Valeriu Anania (p.24)

Grafică:

Coperta I: Sabin Bălașa - *Icar*, pictură murală

Coperta a III-a: Lansare de carte la Tecuci, 14.01.2011,
Petre Rău - *Ultima noapte cu Bernoulli*

Coperta a IV-a: Sabin Bălașa - *Victoria*

Interior: Elena-Liliana Fluture

Revista literară BOEMA o puteți citi și pe site-ul
www.boema.inforapart.ro
actualizat permanent de: InfoRapArt
Email: boema@inforapart.ro,
petrerau@yahoo.com

Telefon: **0726 337376**, **0336 800313**

ADRESA REDACȚIEI: Str. Al. I. Cuza, Nr. 45bis,
Bloc Cristal, Sc. 2, Et. 3, Ap. 4, Galați, 800010

Abonamente: boema@inforapart.ro, tel: 0726 337376

În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.

Literatură și Artă

www.boema.inforapart.ro

Mihail GĂLĂȚANU

Instrumentul perfect

Eu am inventat
Instrumentul perfect. Al iubirii
și al suferinței. Prin care se cântă
în fiecare zi. și se mulțumește.
prin care fluieră
și se îmbrățișează mirii. în răsufălările lor împreunate.

Eu însumi m-am căznit toată viața să ajung un
instrument, sunt cea mai tristă invenție: instrumentul
prin care se suferă, singurul instrument prin care
lumea suferă și se iubește - și, din când în când, se
sărută. pe care au scornit-o îngerii. țigani vechi, care
spoiesc tingirii. fluierul care adună, iarăși, oasele
laolaltă - și-n care, orbi, se alintă plozii nenorocirii.
Orbi, suntem iarăși orbi, însăși premiza,
esența orbirii. Dar ce nevoie avem noi de vedere,
când vederea ne face cu mult mai nefericiți
- și gata să negociem târgul avantajos al năpăstuirii?

- să fii uitat de lumea-întreagă -

să fii uitat de lumea-ntreagă.
să fii iubit de Dumnezeu.
să mergi ținând într-o desagă
decât, desprins, doar capul tău.

deasupra n-o să fie numai cerul
ci legea; peste lege, har.
iar dedesubt adulmecă vierul
ce-a răsturnat și apa din aghiasmatar.

să fii știut de Dumnezeu.
să fii uitat de lumea-ntreagă.
să mergi, ținând într-o desagă
decât, desprins, doar capul tău.

Realitatea interioară.

lov pișcat de realitatea interioară

Pentru că stătea nemișcat, pentru că stătea numai
nemișcat, absolut nemișcat, ca o statuie sau doar ca
un mim, ore în șir, ba chiar zile în șir, lov începuse să
fie pișcat de purici sau de paianjeni, nici nu știa bine
ce erau. Sau de realitatea interioară. M-a pișcat

realitatea interioară, obișnuia să spună. Sunt
pixelat. El era atât de atent la susurul organelor
sale, că începuse să nu mai poată auzi izvoarele.
Și, culmea, nici cascadele. Era pișcat mereu, cel
puțin așa susținea el. Mă pișcă realitatea
interioară, zicea. Și, unde pișcă ea, unde pișcă
realitatea interioară, se umflă pielea. Se produc
umflături. Apoi, ele încep să se coacă și se
transformă de-a dreptul în bube. Sunt răni ale
viziunii interioare, obișnuia să zică lov, atunci când
îl întreba cineva.

moartea de tânăr m-a vânat

moartea de tânăr m-a vânat,
m-a găbjit,
dar n-a putut, până acum, să pună laba pe mine,
căci sunt în grația dumnezeului meu.

moartea mea de tânăr m-a vrut al ei,
al ei și numai al ei, m-a vrut de soț,
de abia cu tului,
m-a voit de amant,
de tânăr - și de holtei.

dar eu n-am vrut, n-am vrut să fiu al ei
am vrut să fiu numai al Domnului meu minunat,
să nu care cumva să vă fie cu bucovina,
să nu vă fie, cumva, cu bănat.

moartea de tânăr m-a certat
și m-a cercetat
și m-a fărmeceat
și a cercat
să-mi curețe picioarele
& osicioarele
să-mi sugă vлага & snaga din oase,
să-mi pulpele spele,
cu prinoase
& aghioase

și să-mi pupe, la urmă, picioarele.

moartea de tânăr a fluierat prin unghiile mele,
le-a încercat între dinți
moartea de tânăr a trimis un aer rece
un curent de aer rece printre picioarele mele.
moartea de tânăr a-ncercat să-mi pună atele.
capului meu sprijinitori.

moartea mea de tânăr m-a tocmit pândar la iele.
m-a tocmit ușii ușori
și grinjii cășii părintești, străbune,
căpriori.

moartea mea de tânăr m-a iubit.
m-a băut, ca pe suc de roșii cu vodcă, pe cuțit.
și, apoi, în fiecare noapte, a cercat să mă pupe pe
gură. să mă țuce, cum se zice-n Maramu'. amin și
atunci și acu!

Virgil COSTIUC

Cartelul meseriașilor

a trecut pe la mine bătrânul zugrav
avea pe cap un coif din ziar
o scară cât el
o găleată
și la brâu o mistrie
își freca unghiile pline de var
de tricoul scorjot de vopsele
era supărat că în ultimul timp
mersul pe străzi devenise o rutină
din pereții caselor
umbre de mucegai îl chemau
să fraternizeze
comenzile se terminaseră
și nu s-a îmbogățit
neavând știința tocmelii
ori proprietarii i-au tras țeapă
cu-n blid de mâncare și-o sticlă cu vin
a lăsat la fiecare loc de muncă
într-un cod secret
o bască
o șosetă
un pantof
o cămașă fără mâneci
o curea ruptă-n două
un pantalon de salopetă
un tricou
mesajul
„rău platnic”

Capra

trebuie să te apleci
la barieră
când treci calea ferată
atunci vezi urmele pașilor
celor îndoțiți din mijloc
spre prima așezare
fără poveri
oamenii se aplecau
să le citească pe buze
preț de o îmbrățișare
prin gemurile unor vagoane
obturate de bariere
se așteptau trenuri din ambele părți
fără dorința
de-a privi dincolo
părinții au rămas
cocârjați de eresuri

cântau în tren
„ hai liberare „ pe valize de lemn
acum nu e nici un vagon
sau locomotivă rătăcită
cineva legase o capră de barieră
și când au ridicat-o
au spânzurat capra
astăzi bariera este tot coborâtă
oamenii trec tot pe acolo
leagă de ea capătul drumului
nu văd capra ce paște pe cer
spânzurată

Balagan

șoferul cu față de cal
din Top Gear
coboară un geam
ridică un deget
mă uit că-mi plouă
cu zei ai șoselei
în prăpădita mea țară
pe trecerea de pietoni
lângă bordură
trec portavioane
spre insule australe
unde echipe de fotbal
sfătuite de ambasadă
ar trebui să ducă ajutoare
orfanilor pe ai căror părinți
i-au ucis
nu la ai noștri
din orfelinate
mă înjură de mama
de parcă maică-sa
l-a fătat paznic la strâmtori
și pe mine pieton lângă bordură
la trecerea acestui șofer
cu fața de cal
pocnesc din bici
la urmă

Golăneală de șantier

lucruse în Irak și după un an de zile
cu stomacul pipernicit
încrețit de ceaiul arăbesc
de cureaua strânsă la ultima gaură
venise plin de bagaje
verighete de aur pentru copii
agita prin aer cupoane de stofe
pachete de mohair
în timp ce femeia îl privea
mai mult speriată
nu-l știuse atât de avar
și bucuria revederii
era înlocuită cu o tristețe tăcută
simțea în partea de jos a pântecului
o dorință plăcută
era convinsă că și el se masturbase

și-n gând îl ierta
 înfiorată în inimă își amintea
 cum își freca vulvele cu degetul
 când îi simțea lipsa
 a durut-o capul și doctorul a repezit-o
 „ce, vrei să ți-o trag eu?”
 seara înainte de culcare
 bărbatul a scos o sticlă de alcool
 pe care scria Arak
 spunea că-i de la Mecca
 turnată în paharul celui ce păcătuse
 cu fapta se va albi
 având grijă ca pe al lui
 să și-l ștergă cu șervețelul
 în al femeii când a turnat
 băutura s-a albit ca laptele
 miliția a bătut la el două zile
 dar femeia nu a mai înviat

Ceasul

pe drumul de fier
 sau căruță
 hauleu
 cum tăia la copaci
 ferestrele din sticlă
 se opreau găinile din scurmat
 cocoșii trimeteau cucurigu prin telegraf
 hauleu
 trecea rapidul București – Galați prin Barboși
 și nu oprea
 în gară ceasul elvețian arăta fix
 ora exactă
 hauleu
 atunci moartea cu-n membru amputat
 bombănind
 schimba macazul cu o cârjă din lemn
 tiptil
 deschideam dulapul
 cu mașinăria obosită
 și făcându-i în ciudă
 dădeam un bobârnac
 la pendul

Doreau să se întoarcă acasă

luna trimetea pe sub pod
 apa sărată plină cu pești
 stele clipocind în parcele
 crestate de diguri
 în colțuri în gropi temnițe
 zbatându-se peștii la reflux
 se auzeau de la șosea
 sporovăind
 lucrătorii sărăriei vremelnic pescari
 sorbindu-și ceaiul
 îi mulțumeau lui Allah
 peștii erau duși la piețe
 soarelui evapora apa
 și sare era strânsă în movilițe
 ciorile albite își smulgeau gogoșa din mână

firimiturile de pe masă
 ciuguleau legumele răSCOapte
 caprele ne-mulse cu ugerile-n pământ
 așteptau ca animale de pradă
 zborul hârtilor purtate de vânt
 să le rumege
 într-o zi au fost băgați la colhoz
 au primit avioane și mitraliere
 Kamaz-urile au înlocuit urâtele Bedford-uri
 din primul război mondial
 țărmla la strămoare a fost împânzit
 cu uriașe antene
 insula Perim unde mai trăiau
 fericite ginți matriarhale
 au trecut la altă formă de organizare
 s-au trezit cu o bază navală
 nu le-a mai dat nimeni ajutoare
 tinerii au fost trimiși în străinătate
 cei apți la academii militare
 dar nu aveau apă
 și au fost aduși români
 să o scoată din piatră
 când au terminat
 toți au vrut să întoarcă
 acasă

Cum să săruți un mort

și eu te-am iubit
 nebuno
 încovrigat
 mă rostogoleam pe tine
 decantat de cianură
 hârâiam pe trahee
 buzele mele sugea
 biberonul de aur
 în cimitirul fără clopot
 flori scoici și briza mării
 țigările mi le aprindeai
 prin părul galben
 una pentru mine
 mă simțeam bine
 soră medicală
 să nu mă deflorezi
 pe saltea spitalului
 hamac pântecul tău monte Veneris
 tremurând de spasme
 în cimitir nu există nici un clopot
 un capăt de șină ferată
 drept dangăt
 criblură și zgomote fade
 drumurile mele
 până la pieptul tău
 ultimul drum
 ultimul tren
 sfâșiat într-o gară
 te sărut
 peste pământ
 iubito

Isabel VINTILĂ

Teofil Lianu, „răspânditorul” de icoană

Iulian Vesper considera versurile lui Teofil Lianu o poezie „a satului, a realității rurale, a muncii, a nădejdlor și înțelepciunii țărănești”¹. Peste toate acestea, nu este de neglijat nici filonul religios al poemelor sale. Prospețimea poeziei religioase a lui Teofil Lianu se păstrează pe parcursul întregii sale creații, fără să putem vorbi însă de o evoluție considerabilă a relației Dumnezeu-poet. În câteva cuvinte, putem spune că în poeziile religioase ale lui Lianu sentimentul apartenenței nemijlocite la o entitate proteguitoare se reflectă în fiecare detaliu de natură: undă, frunză, stea. În spirit iconar, Lianu folosește poezia nu doar ca pe un mijloc de comunicare cu divinitatea, ci și pentru a înfățișa un Dumnezeu așa cum îl simte, un Dumnezeu al lucrurilor simple. Fără a avea forma unor psalmi religioși, poeziile sale îndeplinesc însă funcția acestora, înscriindu-se în canoanele poeziei iconare, considerate un mijloc de răspândire a credinței, o rugăciune a inimii, o modalitate de regăsire a sinelui. Iată ce mărturisea Vasile Posteuca în acest sens: „Poezia, ca drum interior, și întoarcere la izvoare, ca rugăciune, e cu atât mai acasă în cuvântul Icoană. În semantica românească, icoana e nu numai pictură, ci și obiect de venerație, prag de smerenie și de întâlnire cu Dumnezeu. Prefigurare a cerului și transfigurare a inimii. Iconarul transpune cerul, traduce misterul, inversează planurile. Dar nu numai atât. El e răspânditor de icoane, de lumină și credință. Satele noastre așteptau totdeauna, cu mare drag, iconarii. Uneori, ei numai vindeau icoane. Cele mai adeseori, însă, ei făceau icoane. Și timpul cât îl petreceau ei și lucrau în casele țăranilor, era cu adevărat taină, sărbătoare, sfințenie. Prin preajma penelelor, trecea, ades, în foșnet suav de odăjdii și zâmbet de lumină lină, Dumnezeu. Iar „Iconar” în limba țărănească a Bucovinei mai înseamnă și iconostas. Locul unde se pun icoanele. Iconarul e fața sfântului altar. Și iconar mai înseamnă și carte de icoane. Istorie sfântă ilustrată”². Acesta este rolul pe care și-l asumă și Teofil Lianu, acela de a zugrăvi natura creată de divinitate și de a-și mărturisi neîncetat credința creștină purtată în suflet.

Am putea merge mai departe afirmând că în poezia religioasă a acestui poet se conturează figura creștinului contemplativ, așa cum îl vede sfântul Petru Damaschin, un creștin care în urma parcurgerii a opt contemplații ajunge la ceea ce teologii numesc meditație vie. Iată una din ipostazele contemplațivului în care îl regăsim pe poetul Teofil Lianu, mereu legat de natură și de Dumnezeu: „Cât despre cei contemplativi, noaptea are multe vederi, cum zice marele Vasile. Ea aduce aminte de fiecare dată despre facerea lumii, pentru pricina că toată zidirea se ascunde sub întuneric ca mai înainte și ajută pe om să cugete cum cerul era odată singur, fără stele, precum nevăzute sunt acelea acum, când sunt ascunse de nori. Iar intrând în chilie și privind

numai întunericul, își aduce aminte de întunericul acela care era deasupra adâncului”³. Aceeași imagine a naturii primare, a unei naturi a începuturilor, a unui cadru în care viața „răbufnea fierbinte din străfund”⁴, iar „orele descătuseate’ n lutul cald / își culegeau secundele din vină”⁵ este reconstituită de Lianu în poemele din prima parte a creației sale. De fapt, contemplarea naturii care îl înconjoară îl face să ajungă tocmai în punctul descris de sfântul Damaschin, meditația la un pământ aflat în primele clipe ale creației, la acea stare primară și nealterată a lucrurilor care îl determină să deslușească adevărul: „În pietre, se mai află acea lavă, / cenușă’ ncremenită din văzduh surpat, / iar șerpilor din oțet însângerat / mai fumegă din când în când, otravă”⁶. Lianu are melancolia unui paradis pierdut, un spațiu în care se simte împăcat și pe care îl asociază mereu cu natura care-l înconjoară: „Pe lângă tâmpile adieri de vânt / și adieri de cântec neștiut ... / Sunt parcă-n veacul de la început / cu sângele prin seve din pământ”⁷.

Teofil Lianu vorbește despre Dumnezeul din lumea materială, un spațiu al lucrurilor simple în care regăsește forța de care are nevoie. Evident, influența eminesciană și cea folclorică din poeziile de natură nu poate fi trecută cu vederea, dar mai important este modul în care Lianu transmite mesajul că Dumnezeu se află în tot și în toate. El revalorizează elemente din folclorul românesc pentru că acestea se potrivesc cu viziunea sa despre Dumnezeu și lume. Este vorba despre un Dumnezeu al fiecărei frunze, al fiecărei „legănări proaspete de vânt”⁸, o divinitate care respiră parcă în fiecare tablou de natură descris. Ideea că forța divină își lasă amprenta în oamenii și în lucrurile de care aceștia se bucură este indusă prin prezența unor elemente și simboluri discrete. Astfel, în unele poeme îngerii nu cad din Paradis, ci coboară lin pe pământ în mijlocul unei naturi care se scaldă în lumina selenară: „Cu îngerii plecați cândva din rai / salcâmiu tăinuiesc în floarea albă. / De cer atârână prea frumoasa salba / făcută Dar, de Doamna unui Crai”⁹. Un alt element care aduce aminte permanent de forța și implicarea divinității în viața oamenilor este crucea, simbol creștin care apare în poemele lui Lianu atât ca parte a unor formule folclorice, cât și ca metaforă originală: „Cruce-n cer, Cruce-n pământ, / Soarele și Domnul Sfânt, / Peste codrii cântului, / Peste valea gândului, / Peste fața apelor / Ierburile pleoapelor” sau „Cruce nouă-n lan de grâu / S-a uitat la răsărit; / Gras trifoi a năpădit / Și-a crescut până la brâu”.

Dumnezeul lui Teofil Lianu nu este însă intangibil, ci se materializează sub ochii tuturor în natura înconjurătoare. Limbajul folosit în descrierea acestei hierofanii este simplu, desprins parcă de pe buzele creștinului din popor, iar cadrul în care este proiectată se aseamănă cu peisajele montane bucovinene: „Hăt în vale, apa’ prund / Sună-și strune de lumină / și cântarea trece lină / printre arbori până-n fund”¹⁰. Trebuie precizat faptul că Dumnezeu

(continuare în pag. 7)

este în viziunea lui Teofil Lianu o imagine vie care apare în câmpul vizual nu sub forma unui rug, nici a unui porumbel ca în Biblie, ci coborând lin pe un pod de lăicer: „*Bunul Dumnezeu din cer / Bun surăde între pleoape / și coboară mai aproape / pe un pod de lăicer // Iar la umbra muntelui / singur Daniil Sihastru, / Psalm, ca cerul de albastru / zugrăvește' n cartea lui*”¹¹.

De multe ori Lianu plasează divinitatea în decoruri rustice, în spații rurale care îi sunt familiare. Iisus Hristos are în viziunea sa o colibă într-un lan de porumb unde fânul este culcat la pământ. Imaginea lui Dumnezeu-om este deseori alăturată imaginii omului care privește înapoi spre un timp care s-a scurs prea lesne și care a acoperit urma trecerii sale pe pământ. Și această amprentă a omului trecător prin lume este redată nu întâmplător prin imaginea plugului ruginit înfipt în brazdă și al coasei acoperite de vegetație. Omul, mai bine spus creștinul, este în opinia lui Lianu un truditor al pământului, o ființă apropiată de lucrurile simple și adevărate care poartă în ele semnul divin: „*La coliba lui Hristos, / Nalt porumb și fânul jos / Și pomăt tânăr de-un an, / Răsărit de Sânt-loan. // Zori de aur, zorilor, / zorilor surorilor, / Apele mi-au tulburat, / Plugul ruginit în hat, / Coasa-n bozul năpădit, / Veacul, veac nevecuit*”¹².

Mircea A. Diaconu pune în discuție viziunea despre poezie și divinitate a iconarilor într-o lucrare dedicată lui Mircea Streinul, referindu-se la un articol apărut în „Buna Vestire” în 1937, *Încercare despre poezia legionară*. Criticul literar susține că figura divinității poate fi asimilată în accepțiunea lui Streinul cu figura poetului care are în procesul creației același rol cu însuși creatorul: „Panteismul viziunii despre poezie își va găsi expresia cea mai înaltă prin identificarea poetului cu Isus, căci «Isus e și nume și fapt», și deci aparține gestei originare însemnând o apoteoză a materiei, un imn al naturii cu care subiectul se identifică într-un proces de reînviere. [...] În concluzie, poezia nu este pentru tânărul scriitor bucovinean artă a cuvântului, ci act participativ la marele mister al existenței, implicând o „disciplină” a creației și un „exercițiu liric” în scrisul accesului la o cunoaștere intuitivă.”¹³. Mircea Streinul va susține în paginile revistei „Iconar” că poetul trebuie să urmeze întocmai modelul cristic, să devină un ascet care poate, în numele poeziei și al credinței creștine, să renunțe la toate lucrurile lumești. Asemeni unui călugăr creștin, poetul este în viziunea lui Streinul mereu conștient de apropierea morții, înfruntând-o prin acte de conștientizare și acceptare: „Poetul va lăsa toate. Se va desbăra de mări și de plăceri. Va fi sacerdot. Mai mult: ascet. El va admite o permanență a morții în duhul său, ca astfel s-o poată depăși prin eternitate”¹⁴. Tot astfel, Teofil Lianu, conștient de destinul său, mereu cu gândul la momentul în care nu va mai fi, scrie poeme de o deosebită frumusețe și simplitate pe această temă, poeme care sunt adevărate meditații creștine pline de resemnare și

luciditate: „*Mi-alunecă sufletul, lunecă / spre zori de tărâm neștiut, / doar mâinile numai se' ntunecă / Legate' n inele de lut // Cobor mai în jos de răstoacele / frumoaselor ape de vis / doar cântul luminii întoarce-le / tristețe'n albul cais // În paltin de somn amintirile / adorm și-i frunziș azuriu, / în singurătate înșiră-le / odată, când n' o să mai fiu*”¹⁵. Pentru poetul iconar, moartea nu este un proces violent care marchează definitiv mersul universului. Sufletul se desprinde lin de lumea materială plecând spre un „tărâm neștiut”, dar mereu presimțit în versurile religioase.

Despărțirea sufletului de trup se face în lumină, „spre zori”, semn că, împăcat cu Dumnezeu și cu lumea sa, poetul își acceptă sfârșitul fără frică sau regrete.

¹ Lianu, Teofil, *La culesul stelelor*, (antologie) Iași, Editura Fundației Culturale Poezia, 2008, p.8.

² Articol apărut în „Drum”, Anul XI, Nr. 4, Nov.-Dec. 1975.

³ *Filocalia sfințelor nevoițe ale desăvârșirii. Sfântul Petru Damaschin, sfântul Simeon Metafrastul*, vol .V, traducere din grecește, introducere și note de Dumitru Stăniloae, București, Editura Humanitas, 2001, p. 233.

⁴ *La început*, în Lianu, Teofil, ed. cit., p. 31.

⁵ *Ibidem*.

⁶ *Ibidem*, p. 31.

⁷ *Pace*, în ed. cit., p. 106.

⁸ *Balada mărilor din câmp* în Lianu, Teofil, ed. cit., p. 108.

⁹ *Ed.cit.*, p. 41.

¹⁰ *Hram la Putna* în Lianu, Teofil, ed.cit, 2008, p. 48.

¹¹ *Ibidem*.

¹² *Curcubeu peste țară*, în Lianu, Teofil, ed.cit., p. 80.

¹³ Diaconu, Mircea A., *Mircea Streinul. Viața și opera*, 1998.

¹⁴ Streinul, Mircea, *Poezia legionară*, în „Iconar”, I, 4, 1935.

¹⁵ *Tristețe* în Lianu, Teofil, ed. cit., p. 107.

desen de Elena-Liliana Fluture

Gheorghe A. STROIA

ANCA BULGARU – Îngemănarea sclipirilor divine ale unui destin, pus în slujba artei

„Un pictor este ca un dirijor de orchestră: trebuie să coordoneze armonia ei, astfel încât nici un instrument să nu facă discordanță”.

Anca Bulgaru

Am primit vești, de la transatlanticul nostru prieten - omul de litere și de artă - Cristian Petru Bălan (Chicago), prin care mi se prezentau câteva dintre tablourile unui artist, până atunci necunoscut mie. Am rămas surprins și supărat, în același timp. Nu mi-am putut explica de ce nu am luat contact mai devreme cu aceste lucruri. De ce nu am observat multe din lucrurile care contează cu adevărat? Și deși sună a retorică, trebuie să admitem că aceste lucruri ni se întâmplă frecvent. Avem o țară, „presărată” cu destine geniale, cu oameni al căror suflet abundă de talent, dar despre care nici măcar nu avem îndrăzneala de a cerceta. Există în proximitatea noastră adevărați „monștri sacri” care de multe decade străbat calea plină de sacrificii a scrisului, a artelor frumoase, încărcăți de vibrații onirice și construind cărămidă cu cărămidă panteonul valorilor acestui neam binecuvântat de Dumnezeu. Trăim într-o mare ignoranță, frământați poate prea mult de grijile cotidiene, care ne-au transformat în sclavii materiei, uitându-ne condiția de oameni („animale ” zice-se dotate cu inteligență sau purtătoare ale unui spirit pătrunzător).

M-am apropiat cu teamă de lucrările acelea și abia atunci am observat în câte culori pot fi pictate simțirile unui suflet. Abia atunci am realizat că trebuie să (re)cunoști, trebuie să simți, trebuie să-ți găsești timpul necesar de a te (re)întâlni cu propria persoană, încercând să-i (re)descoperi pe cei din jurul tău. O astfel de teribilă experiență trăiesc din prima clipă când am privit un tablou ce poartă semnătura Ancăi Bulgaru. Deși nu o cunosc personal pe distinsa pictoriță, am început să mă apropiu cu o oarecare timiditate de „sufletul” artistei, revelat cu o deosebită generozitate prin picturile sale. M-am declarat din prima clipă un admirator al domniei-sale, recunoscând

în artistă, nu atât pe pictorița Anca Bulgaru, ci mai întâi de toate pe poeta Anca Bulgaru. Fiecare tablou al său este o poezie, încărcată de metaforă și stil, plină de culoare și etalând un rafinament dus până la desăvârșire. Se spune despre pictori că înainte de a picta își reconstituie în minte o imagine „poetică” a ceea ce doresc să ilustreze grafic. Și dacă așa stau lucrurile, înseamnă că pictorii sunt artiști unici, dotați cu un înalt simț de înțelegere și de redare a realității. Aceste lucru ni-l dovedește din plin pictorița Anca Bulgaru, ale cărei tablouri spun câte o poveste, „enunță” lapidar o poezie, „vorbesc” despre o autentică trăire și simțire poetică. Unele tablouri poartă titluri ce-ți sugerează localizarea temporală a unui haiku în formă liberă (o descriere de circumstanță) precum: „**Feeria zorilor albaștri**”, „**La răscrucea timpului**”, „**Liniștea unui răsărit**”, „**Povara culorilor**”, „**Tăcere ninsă în apus**”, „**Verdele de-acasă**”, „**Romanța rozelor ude**”.

Născută la Iași și absolventă a Școlii de Artă din același oraș (la clasa prof. pictor Ioan Ginju și prof. pictor Ghiță Leonard), Anca Bulgaru a avut privilegiul de a se naște într-o urbe cu o susținută activitate artistică și de a participa la numeroase expoziții colective, care au și consacrat-o în mediul cultural ieșean și i-au adus și multe premii. „Crescută”, având ca model operele unor mari pictori precum: Grigorescu, Baba, Lautrec sau Dali, Constable sau Renoir, Hatmanu de la Iași sau celebrii pictori ruși, Anca Bulgaru are onestitatea de a recunoaște și opera unor valoroși pictori contemporani, dintre care amintim de: Eduard Sandu, Doru Deliu, David Croitoru, Gheorghe Barbu, Ciprian Stratulat, Andrei Brănișteanu, Dorin Lehaci.

Întrebată despre stilul artistic în care și-ar putea încadra pictura, Anca Bulgaru a răspuns: „*În general îmi place să cred că sunt realistă și în viață și în lucrările mele și tocmai de aceea nu-mi fac iluzii că pot reprezenta prin tablourile mele un stil anume. Ca orice îndrăgostit de culoare, iubesc impresionismul numai că visele sunt mai greu de pus în culoare... Încerc să redau în pânzele mele, cu modestele mele puteri, „frumosul” care mă fascinează și pe lângă care se trece adesea cu pas prea grăbit. Cred că este de datoria mea să slujesc acest vis alături de cei care au aceleași preocupări,*

(continuare în pag. 9)

indiferent că o fac ca amatori sau ca profesioniști consacrați” (Tablouri de Vis). Ca omagiu adus orașului său natal, pictorița expune permanent la „Galeriile Top Art” din Iași, acolo unde uneori este „colecționată”, altelei „cumpărată”.

Ce este impresionant în cariera de peste patruzeci de ani a artistei, prezența aceluia fior aproape liric, profund românesc, care face din pictorița Anca Bulgaru, o veșnic îndrăgostită de plăciurile românești, de flora lor unică, de peisajele lor – pe care, se pare că s-a născut VEȘNICIA. Foarte multe dintre tablourile domniei-sale poartă nume de localități, ținuturi, așezări românești, încercând parcă să immortalizeze frumusețea aceea simplă, dar rarismă a meleagurilor mioritice: „**Bobotează la Tihuța**”, „**Cătuș la munte**”, „**Vacanță la Moeciu**”, „**Vară în Bucovina**”, „**Spre Măgura iarna**”, „**Apus de soare la Fundata**”, „**Plai de dor**”, „**Septembrie în apuseni**”, „**Vara la Mălini**”, „**Privești spre Valea Seacă**”, „**Undeva în Bucovina**”, „**Urcuș la Bîrnova**”, „**În pădurea Șorogarilor**”, „**Bucovina, Plai de Dor**”, „**În soarele de Maramu**”. Legată indisolubil pe pământul acestei binecuvântate țări, pictorița încarcă de culoare, locurile pe care le redă în peisajele sale. Astfel, redă în tonuri calde și vii, în culorile unor imperiale apusuri, frumuseți fără de asemănare, desprinse din sufletul său generos și nobil. Peisajele Ancăi Bulgaru poartă rareori doza aceea de neobișnuit, de fantastic. Ele sunt pe cât de reale, pe atât de somptuoase. Cu o atenție desăvârșită la detaliu, pictorița exprimă „**Tristeți de toamnă aurie**”, declarându-se profund îndrăgostită de două momente astrale magice: toamna și apusul. Astfel, foarte multe dintre picturile sale, executate în cea mai mare parte în **ulei pe pânză**, poartă numele de apus: „**Tăcere ninsă în apus**”, „**Miraj de seară**”, „**Amurg Violet**”, „**Apus pe mare**”, „**Apus nins**”, „**Apus înflorit**”, „**Apus imperial**” (1,2), „**Apus cu maci**”, „**Apus**”(1,2).

V-ați întrebat adesea: de ce Anca Bulgaru nu pictează figuri, portrete, oameni? Am încercat să găsim măcar o infimă explicație a acestui fapt, observându-i tablourile. Poate pentru că (este doar un modest punct de vedere) în fiecare tablou al său, Anca își pictează de fapt sufletul, își pictează de fapt culorile multiple ale stărilor pe care le trăiește. Astfel, ca extensii ale propriilor reverberații, artista își dăruiește bucuria de a picta prin: culorile metamorfice ale frunzelor toamnei, bogăția cromatică a florilor de câmp, în fânețele proaspăt cosite, în licărirea apelor din pădurea inundată, în anotimpurile ce se perindă cu ciclicitate și nonșalanță. Artista mai pictează flori. Flori, neasemuit de frumoase! Le simți culoarea și contemplându-le frumusețea, parcă le percepi și aroma. Personal, am iubit dintotdeauna florile. Le-am privit mereu cu ochii unui copil neastâmpărat, care le „amesteca” aroma (acum inconfundabilă) cu varietatea coloristică. Observând și trecând prin filtrul „rațiunii” florile pictate de draga noastră Anca, am realizat că o simplă floare, înseamnă mult mai mult decât atât. Florile, pentru pictoriță, sunt altceva. Cred

că „reprezentarea” unei flori îi dă un sentiment de nostalgie, pe care cu greu se hotărăște să-l pună pe pânză, un sentiment care uneori, nu este deloc confortabil. Pentru Anca Bulgaru, o floare înseamnă un act de curaj, un demers finalizat prin așternerea bucăților de suflet în armoniile unice ale corolelor florale. Ca o magnifică dovadă a unei autentice simțiri românești, pictorița ieșeană redă, pe pânza sa, culorile vii ale florilor plăciurilor natale. Astfel sunt ilustrate: „**Imortele**” (Nemuritoarele), „**Floarea Soarelui**”, „**Maci imperiale**”(1,2...), „**Bujori**”, „**Crizantemă**”, „**Anemone**”, „**Flori de câmp**”, „**Trandafiri roșii**”, „**Dumitrițe în vas de lut**”, „**Margarete albe**”, „**Albe flori de primăvară**”.

Pentru pictoriță, sursele de inspirație sunt variate. Inspirația poate veni de oriunde, sau de unde te aștepti mai puțin. De multe ori arta înseamnă surprinderea unei idei, a unei teme iar apoi lucrul la acea tema depășește barierele inspirației și se convertește în chin. Un chin, prin care artista renaște de fiecare dată, în pete de culoare, atinse de aripile divine ale creației. Acolo, la intersectarea chinului cu inspirația, se naște lumea, se naște lumina, străluce speranța sacră a Muzei. Ce m-au surprins la lucrările pictoriței Anca Bulgaru au fost: culorile, gama cromatică vie, cu tonuri calde, utilizate cu generozitate de fiecare dată, creând iubitorului de artă acel unic melanj de liniște, confort și meditație. Privind undeva dincolo de reprezentarea artistică, vei găsi o întregă lume, care vibrează și care îți este dăruită doar ție. Cu o rară generozitate, Anca Bulgaru dăruiește tuturor, câte ceva. Are pentru fiecare: o floare, o primăvară, un soare de vară, un amurg de toamnă sau un bulgăre de nea, un copac cu ramurile îngemănate ca într-o îmbrățișare, toate acestea dovedindu-ne că pe tărâmul artei pot sta față în față „**Doar doi**”: cel care dăruiește (artistul) și cel care primește (iubitorul de artă). Nu ai cum să nu fii în tagma admiratorilor artei Ancăi Bulgaru, ținând cont că poartă în ea crâmpiele din veșnicia noastră, din veșnicia României – în genere. Aș îndrăzni să-l citez pe Henri Focillon care, spunea despre marele nostru Grigorescu: „*Nicolae Grigorescu este român cu tot sufletul și în toată opera sa... Prietenia cu artiștii francezi nu a reușit să-l smulgă meditației românești,*

(continuare în pag. 15)

Valeriu VALEGI

EROS ȘI THANATOS

În procesul firesc pentru cultura națională de reevaluare a valorilor se înscrie și amplul studiu monografic-critic al lui Petru Ursache - **EROS & THANATOS la Cezar Ivănescu** (Editura Contemporanul, București, 2010, 251 pag).

Lucrarea este structurată polifonic în șase capitole, unele consonând cu altele precum zilele unei săptămâni. Vine un timp al reconsiderărilor și analizelor atente după dispariția fizică a poetului, un timp în care adorația (sinceră sau trucată) și ura (împinsă din spate de invidie) se manifestă într-o deplină armonie.

Demersul autorului acestui studiu este acela de a ne convinge (a câta oară?) că poezia lui Cezar Ivănescu nu este una de pus în raft, ci o poezie de recitat, în care sunetul propriu – „sunetul nou” – reține pe cititorul interesat.

Totodată, paradigma operă-om, atât de minimalizată de unii dar și atât de supralicitată de alții, preocupă în mod special pe autorul lucrării, iar argumentele sale pro-om în edificarea unei opere poetice de referință sunt mai mult decât pertinente.

Nu în ultimul rând, Petru Ursache dovedește cu măsură marea sa admirație critică față de Don Cezar Ivănescu.

Studiul critic pornește de la ideea că orice răutate în receptarea unei opere poate sfârși în fața evidenței: valoarea poeziei semnate (și Don Cezar este acel poet care desface prin valoarea discursului său toate zăgăzurile...).

* * *

Primele două capitole („În loc de curriculum vitae”, „Sub zodia proletcultului) prefigurează și justifică demersul aventuros al liricii cezarivănesciene. Reținem câteva din ideile tratate.

Martor și trăitor totodată al fenomenului de transformare a poeziei în pură ideologie în anii 50 din secolul trecut, poetul recunoaște deschis că a semnat, nesilit de nimeni, o astfel de poezie, dar din dorința sinceră de a da cu tifla tuturor profesorilor acestui gen de literatură.

Schimbarea la față a poetului, în sensul revenirii și instalării sale definitive într-un fâgaș inconfundabil, s-a întâmplat între debutul publicistic (1960) cu două texte comuniste și debutul editorial cu volumul ROD (1968). Revenirea s-a făcut în mod firesc, deși într-o mare încordare a eului creator,

lucru petrecut de altfel și cu alți congeneri de ai săi (ex. Nichita Stănescu). Poetul și-a pregătit cu acribie debutul editorial, cartea sa fiind imediat premiată la Festivalul Național de Poezie „Mihai Eminescu” – Iași (6-11 octombrie 1968).

* * *

Clouul studiului - bolta de referință - este susținut de următoarele trei capitole („Dezghet / Îngheț”, „Ritmica formelor”, „Împărăția Baaadului”) în care Petru Ursache obține adevărate izbâzi în interpretarea critică a poeziei lui Don Cezar.

Analizele pe text surprind intimitatea dure-roasă a poetului precum și ceva din tainele laboratorului de creație.

Autorul studiului ajunge la convingerea că „Cezar Ivănescu (ne) împărtășește lecția eroică a rezistenței prin poezie, prin poezia devenită suferință și scriere; sau suferință transpusă în puterea creatoare” (pag.72).

Talentul de excepție, relevat prin debutul cu ROD, nu l-a ferit pe poet de pericolele unei expunerii în fața unei societăți în plină agonie, situație alimentată și de comportamentul său mai puțin ortodox. Era un răzvrătit, iar poeziile sale nu țineau cont de canoanele realist-socialiste impuse la Școala de literatură de domni precum Paul Georgescu, Savin Bratu sau Silviu Iosifescu.

„Cezar Ivănescu este un poet vocalic în sensul acustice mistice. Sunetul pur vine la el înaintea cuvântului cu încărcătură materială, este vestitor de sens și de eveniment...” (pag.81), afirmă autorul. Sub imperiul acestei evidențe sondează înțelesul unor poezii (Lâna de aur; Doina).

Don Cezar experimentează cu succes o *ritmică personală*, începând cu repetiția de sunete, de cuvinte și terminând cu grupuri de versuri, de strofe și ansambluri compoziționale.

Pornind de la afirmația lui B. Croce că „Starea de suflet” constituie limita zero a poeziei, autorul studiului ajunge la concluzia că „Poezia, ca expresie și intuiție pură, este o teorie, adică o modalitate de afirmare și de cunoaștere a vieții sufletești, care concurează și completează meditația filosofică” (pag.90).

Poezia lui Don Cezar se plasează în mod natural pe această *formă a teoriei*, ca drept dovadă fiind amintită poezia “Tatăl meu Rusia”. O altă caracteristică a acestei poezii este *abundența textelor de ars poetica*, toate concentrate pe persoana poetului mitizată.

În totalitatea sa se manifestă o *stare de război* permanentă între Bine și Rău, între Frumos și Urât.

Autorul studiului conchide că poezia astfel concepută este un discurs ce-și arogă propria-i dimensiune, fiind purtătoarea unui secret de compoziție, indescifrabil după o singură lectură. Acest discurs poetic irumpe dintr-un eu profund, un eu deopotrivă ingenios și fantast ce se supune numai unei ordini formale.

(continuare în pag. 11)

În fața unei poezii intitulată *Pietate („! roagă-te-n genunchi, Marie, / pentru pruncuțul tău Iisus, / nimeni în oraș nu știe / de ce-a fost luat și dus” - pag.121)* cititorul neatenț poate să susțină că nimic nou nu răsar ca informație și imagine sensibilă, ba dimpotrivă repetițiile înceteșează forma, expresia.

Există în această înșiruire o structurare savantă a compoziției, apropiată de muzică. Întrucât poezia este cantabilă, reverberând îndelung în auzul cititorilor, dorința de a fi recitată se manifestă din plin. De fapt, fecioara Maria se roagă în genunchi pentru toți copiii lumii, chiar și pentru poeți.

Erosul este unul din componentele liricii cezarivănesciene ce întreține o contextualizare, o poziționare optimă a poetului. În comparație cu alți iluștri înaintași sau congeneri, la Cezar Ivănescu *moartea* produce încântare, sub aspect literal, iar întâlnirea cu ea înseamnă chiar împlinirea bucuriei.

În *Balada lui Mil („! și-așa seară de seară, unul mai norocos / o să-ntâlnească Moartea – cea cu răs frumos, / o să-ntâlnească Moartea – cea cu răs frumos!” - pag.136)* fantasma acestui nume însoțește angelic pașii poetului în Baaad, un ținut bântuit de himere și întrebări. Această poezie operează din plin cu alterități ce permit o sarabandă a sensurilor derulate în fața ființei mereu tensionată. Chemarea numelui fantasmatic se justifică prin dorința expresă de „împreună-contemplare” a frumuseții, cea parte a existenței sub chipul accidental al *Erosului*.

Cezar Ivănescu depune constant un efort de recuperare a ambelor dimensiuni ale imaginarului, una în sfera lui *Eros* sub pecetea frumosului și alta subordonată *Thanatosului* și grotescului, ultima puternic vitalizată.

Scriitorul Petru Ursache

Tehnica citatului este o altă paradigmă rezolvată măiestru de poet. Predomină extrase din Eminescu, Sfintele Evanghelii, precum și repetate trimiteri la mitologiile asiatice și amerindiene. De asemenea abundă *citatele folclorice*, doina, colindul și descântecul fiind adevărate ispite pentru un poet atât de orgolios.

Poetul nu ezită să introducă în textele sale ample pasișe folclorice; altele se întâlnesc blesteme sau bocete în compoziții aflate în afara oralității (ex: „! nu mă-mbăt de beutură / de durerea mea mă-mbăt” - pag.151). O idee cristologică îl bântuie: *scrierea ca suferință*. Fără îndoială că astfel se dovedește că poezia religioasă și-a împlântat adânc în el rădăcinile

(„*Tată al meu, tu, care ai ridicat Turnul Babel... Tată al meu, din sămânța ta am crescut...*” – Turnul, pag.156, 157). Este un trubadur suigeneris al morții neologate, precum cântăreții medievali îl preamăresc pe *Eros*.

Este evident că nu-l preocupă moartea, ci jocul diabolic al rolurilor dintre *Eros* și *Thanatos*, perfecțiunea la care ajunge trauma acestui joc („*Carte, tu n-ai parte / de nici un cuvânt, / umbli, Albă Carte, / Cartea mea plângând*” – Doina / Carte plângând - pag.162).

* *
*

Capitolul intitulat „*Procesul asasinilor*” reamduce la suprafață spre analiză destinul unor personaje din generația lui Nicolae Labiș, precum și al altora, care au marcat profund peisajul literaturii române, cu referire la cărțile „*Timpul asasinilor*” și „*Pentru Marin Preda*” scrise de Don Cezar, cărți de publicistică și de memorialistică.

Desigur că aceste cărți încomode, prin tonul acuzator și pamfletar, au deranjat o pleiadă de nume implicate mai mult sau mai puțin în derularea evenimentelor.

Poetul Cezar Ivănescu

Morțile atât de neașteptate ale lui Nicolae Labiș și Marin Preda, morți care au condus la atâtea supoziții și legende, petrecute la un interval destul de mare una față de cealaltă (cca 20 de ani) au constituit un motiv întemeiat de studiu pentru poet, destule texte din opera celor doi motivând viitorul lor sfârșit.

În secțiunea finală a studiului, Petru Ursache desăvârșește efigia creatorului de excepție care a fost și va rămâne, Don Cezar Ivănescu: „*Prezența lui Don Cezar printre noi nu era „din lumea aceasta”. Nu-și găsea locul nicăieri, iar dacă încerca să se așeze, fie și pentru scurtă durată, se dovedea repede a fi neîndemânatec și inutil, asemenea albatrosului lui Baudelaire. Căci îl luau în primire persoane cu experiență de duzină... departe de visările și de aventurile lui galante și trubadurești*”.

Lucrarea domnului Petru Ursache impresionează prin sinceritate, elocința argumentelor pro și contra, precum și prin răbdarea de bijutier în recitarea unor texte de referință din opera lui Don Cezar Ivănescu.

La încheierea acestei scurte priviri, recomandăm cu căldură lecturarea atentă a cărții – „*EROS & THANATOS la Cezar Ivănescu*”.

Tania NICOLESCU

ÎN TRE OGLINZI

- Dialog cu scriitorul Ovidiu Dunăreanu -

Când pentru prima oară am răsfoit paginile povestirilor sale, m-am simțit brusc teleportată într-un alt timp și într-o altă lume, pe care totuși o recunoșteam cu aceeași uimire și bucurie, o lume care-mi vorbea în uitaful grai al luminii, sunetelor și mireasmelor sale, o lume pentru care în anii copilăriei aveam încă ochi care să o perceapă.

Poate că doar pulberea timpului –uneori încă atât de timpuriu - face ca peste ochii multora dintre noi, să se închidă într-o protecție adormire, o adevărată ... membrană nictitantă, dincolo de care aceasta lume se volatilizează, devenind nevăzută.

Dar deschizând paginile cărților lui Ovidiu Dunăreanu, ca printr-o magie pe care doar condeiul talentatului scriitor o cunoaște, mi s-a arătat înaintea ochilor, așa cum doar demult știa să mi se arate, toată frumusețea tărâmului dintre ape și cer, în care "timpul are fiorul veșniciei".

O avalanșă de sistole și diastole verbale, în care: "pădurea răsună ca o cupolă de catedrală", "fluviul foșnește surd asemeni unei orgi îndepărtate", "sitarii trec ca viforul", "adâncurile se mișcă molcom", "lumina împresoară torențial", "gușterii mursecă mușța", "tăcerea vibrează", făcea să se audă respirația uneori năvalnică, alteori tainică a aceluia "přidvor al veșniciei" aparținând Dobrogei - țară "binecuvantată, croită după un canon dumnezeiesc" care «a luat definitiv în robie» sufletul scriitorului Ovidiu Dunăreanu "biruit tot mai pustiitor de chemarea unei iubiri fără seamă".

Aici, în lumină, între oglinzile cerului și ale apei, între yin și yang, își caută Ovidiu Dunăreanu identitatea și împlinirea, puritatea și armonia în universul creat de Dumnezeu, care făcând toate lucrurile, a lăsat omului libertatea de a le numi, invintându-l astfel să devină împreună - creator cu ziditorul său, ca oglindă și chip al său. Și Ovidiu Dunăreanu își asumă cu bucurie această libertate, acest dar primit de la Dumnezeu, de a vedea cele ale firii cu ochii de deasupra firii, de a vedea lucrurile cu încărcătura lor sfântă, de a intui acele "porți secrete" prin care lesne se poate trece "dincolo":

"O lumină torențială mă împresoară din toate părțile, își azvârle asupra-mi tumultul. Îmi dă în ochi, umplându-mi-i pentru câteva secunde cu jerbele ei de foc. Îmi taie răsuflarea....La numai câțiva pași de mine, defilează pe picioaroangele lor ca trestia, călcând rar, bătlani cocoșati și egrete mari, vapoase; stârci solemni își ciugulesc tacticos aripile cu pliscuri cât fusele; fuioare alb-roșcate, călifarii pier și se ivesc ageri, ca într-un joc magic, pe sub săbii de papură; suveici multicolore fulgerând văzduhul, prigorile vânează din zbor albine gureșe, desprinse de pe ciorchinii florilor de izmă sălbatică; berze solitare, încondeiate pe aripi cu tăciunele, moțâie într-un picior, fără să le pese de foiala din jur; cocori cât

pământurile își deapănă șalurile de mătase ale aripilor, asemeni unor mimi de mare clasă, în ritmurile unui dans febril; cormorani moțați, țigănuși brun-verzui, cu ochi mărgelați, ca rubinul și cu ciocurile curbate și lungi cât andrelele, chirighițe ciufulite lopătează de colo-colo aerul aprins; lișite dolofane, corcodei și cufundaci poznași, de smoală, pescăruși albaștri vântură fără odihnă străfundurile; lebede maiestoase, cu gâturi de șarpe, pătate pe ciocuri cu purpură, prințese dintotdeauna încoronate sub geana subțire a pădurii, plutesc în cercuri largi, ținând în puterea lor lacul" (din volumul "Cu bucuria în suflet").

Scriitorul Ovidiu Dunăreanu

Natură extrem de sensibilă, Ovidiu Dunăreanu este o fire artistică, un estetic, un senzorial prin excelență, fin observator, cu o memorie bună a detaliilor, interesat de ceea ce învață și simte direct prin propriile experiențe și de ceea ce-i comunică simțurile. Meticulos și ordonat - preocupat de-a avea un stil îngrijit – este un conservator cu respect pentru valorile tradiționale.

Trăsăturile personalității sale, definite prin predominarea senzorialului, a dinamicii, a introversiei, explică și laturile cele mai valoroase ale creației lui; talentul de povestitor, plasticitatea scrierii, dorul de pribegie, interesul pentru taina trecerii și devenirii timpului, fascinația pentru trecut, care-l determină să se aplece cu multă atenție asupra izvoarelor istorice căutând informații precise. Ca introvertit, în condiții dificile tinde să se detașeze de Scyla și Caribda realității, supraviețuind pe corabia propriei sale imaginații care-l poartă spre limanul echilibrului sufletesc. Tot așa și personajele sale găsesc ajutor în fantezie - visul diurn, cu ajutorul căruia pot privi dincolo de prezentul cu obstacolele sale altfel greu de surmontat.

De curând, am avut privilegiul de a putea purta un dialog cu distinsul scriitor.

Tania Nicolescu: Pentru început, v-aș ruga să rezumați pentru cititorii noștri, biografia dvs., cu momentele ei pe care le considerați semnificative. Am reținut că v-ați născut în 1950 la Arad...

Ovidiu Dunăreanu: Biografia mea nu este una spectaculoasă, ci obișnuită și în general împărtaşesc părerea că partea aceasta biografică deși joacă și ea un rol, nu este hotărâtoare în destinul unui scriitor, rolul ei nu este definitiv, nu va face ca un om care are talent și un dat să se realizeze. Nașterea mea la Arad

(continuare în pag. 13)

rămâne o întâmplare. Tata era grănicer și a fost detașat în 1949 cu unitatea de la graniță (de pe lângă Siliștra) acolo la Arad unde m-am născut, însă prin 1951/52, tata, ieșind din armată și nemaidorind să rămână în Arad unde i s-a oferit o slujbă, ai mei s-au întors în Ostrov, în Dobrogea, unde erau bunicii mamei mele și unde au rămas până la sfârșitul vieții.

Eu am deschis ochii la Ostrov, în spațiul acela care continuă să fie pentru mine unul special, în care m-am format, cu o natură miraculoasă, greu de egalat. De multe ori am spus, că dacă vrei să vezi chipul lui Dumnezeu, mergi la Ostrov pe dealurile de acolo și privește orizonturile, pădurile, Dunărea, imensitățile care ți se deschid sub ochi și vei fi un privilegiat și vei avea sentimentul că acela este unul din chipurile lui Dumnezeu.

Școala generală și liceul le-am urmat la Ostrov. Erau anii aceia în care aveam idealuri extraordinare, nici prin cap nu-mi trecea că liceul din Ostrov ar putea fi inferior altor licee, totuși, o carte se învăța în Ostrov și alta în liceele marilor orașe, asta am văzut-o mai târziu când am fost obligat să dau la o facultate; era greu să pleci din Ostrov, cu mulți profesori suplinitori, oameni care veneau și plecau din liceu, care erau pasageri pe acolo. Noi am fost o generație de copii dotați. Majoritatea am reușit să ne luăm zborul din acel colț de țară la diferite școli superioare și să realizăm mult mai mult decât generațiile de până la noi. Eu am intrat la Facultatea de Biblioteconomie-Bibliologie din București. Am fost, în 1970, ultima promoție care a absolvit-o. Această facultate aparte s-a reînființat în cadrul Universității București de abia după 1989.

După terminarea ei, prin repartiție, am venit la Constanța, la Biblioteca Județeană, unde chiar mi-am și dorit să ajung, pentru că era spațiul de lângă mare, vast și uluitor, pe care mi l-am visat din copilărie, văzându-l foarte rar, în timpul unor excursii și tabere. M-am stabilit aici în Constanța. Poate a fost și șansa mea de a aprofunda, dincolo de peisajele și de viața fermecată, de acolo de la Ostrov, o multitudine de cunoștințe despre istoria, geografia, literatura, multiculturalitatea, specificul acestui ținut de la mare. Astăzi pot să spun că mi-l asum drept "comitatul" meu literar.

Nu am fost prea conformist și am scotocit prin depozitele bibliotecii, în ani, fondul de carte destinat Dobrogei, făcând cunoștință cu lucrările fundamentale ale acesteia, care m-au călăuzit ulterior în ceea ce am scris. Am început să scriu versuri și povestiri încă din liceu. Tot atunci am aflat că la Constanța se înființase revista Tomis, care avea și un cenaclu reductibil. Am debutat în Luceafărul, ca student, dar m-a atras mereu Constanța și mai ales ideea că în Constanța exista acea revistă. Când am venit la Constanța, la douăzeci de ani visam să public în revista Tomis și să frecventez cenaclul acesteia, ceea ce s-a întâmplat curând, dar nici nu-mi închipuiam, că peste două decenii voi fi redactor, redactor șef adjunct și, în cele din urmă, redactor șef al acestei publicații.

Am apărut în Tomis încă din 1971 - m-a publicat cu o schiță, Eugen Lumezianu, apoi au urmat și alte schițe și povestiri, ceea ce-mi dădea sentimentul că sunt pe un drum bun. Am rămas, până în 1989, un

colaborator constant al revistei. Însă până-n 1989, cei din generația mea, optzecistă, nu au putut intra în redacția revistei Tomis, pentru că trebuia să ai origine muncitorească, să fii de încredere și devotat partidului, să fii... pe linie, să nu dai sentimentul că ești un evazi-onist, un cosmopolit, să scrii despre ce ți se indica...

După 1990, Constantin Novac a făcut o schimbare de macaz binevenită pentru toți și a adus la revista Tomis colegi de-ai noștri. Așa am ajuns și eu la revistă, din 1991/92 până-n 2003, unde am lucrat cu plăcere cu oameni de vocație, care s-au realizat în spațiul poeziei, prozei, eseului..., care au devenit cunoscuți în literatura noastră și cea dobrogeană. Revista Tomis a reprezentat pentru noi toți un moment remarcabil de formare și afirmare, o adevărată școală de publicistică literară și culturală. Regret, astăzi, că revista nu mai este, că ea a încăput după 2003 pe mâinile unor oameni nepricepuți care au dus-o în cele din urma la dispariție.

Pe la revista Tomis, după 1990, au trecut criticii Gabriel Rusu, Vladimir Bălănică, publicista Doina Jelea, poetul Sorin Roșca, prozatorii Florin Șlapac, Dan Perșa. Dintre cei mai tineri, i-aș aminti pe poeta Lulia Pană, pe traducătorul și prozatorul Mădălin Roșioru, pe eseista Carmen Raluca Șerban. Ne-au fost alături, călăuziți de rigoare, exigență și profesionalism, scriitorii consacrați precum Nicolae Motoc, Constantin Novac, Arthur Porumboiu, Nicolae Rotund și încă alții. După 2003, când am refuzat să mergem pe drumul impus de oamenii lipsiți de valoare care au confiscat revista Tomis, am realizat la Constanța pentru prima dată după foarte mulți ani - chiar de la cel de-al doilea război mondial încoace - o revistă particulară de anvergură - ExPonto - ca o necesitate, realizată de un grup de scriitori, editori și universitari, care nu erau sub incidența nici unei alte grupări culturale sau politice, oameni strânși în jurul editurii și tipografiei cu același nume, în jurul Filialei Dobrogea a Uniunii Scriitorilor, în jurul Universității Ovidius.

Cine va deschide colecția revistei pe opt ani, va observa gestul de a fi adus în paginile ei oameni de prima linie, în special din spațiul de sud-est al României, în interferență cu valorile naționale din principalele centre culturale românești, de la Iași, București, Cluj, Oradea, Timișoara, Sibiu, dar și cu foarte mulți români plecați afară, cu personalitățile culturale din spațiul european mai ales. Iar dincolo de toate acestea, mi-am văzut cu încredere de scrisul meu...

TN: Care a fost prima carte pe care ați publicat-o? Când ați debutat?

OD: Da, am debutat destul de târziu. Sunt un om care scrie cu exigență, mai greu. Vin din stirpea autorilor care au un stil și stilul este ceva ce te obligă să fii mai atent cu scrisul și cu rigoarea acestuia.

Prima carte o consider volumul colectiv «Preludii epice», apărut în 1990 la Editura Eminescu - volumul era făcut înainte de 1989, dar era oprit de cenzură de circa trei ani. A urmat în 1993, o antologie împreună cu Constantin Novac, pe care am numit-o «Vânzătorul de enigme», parafrazând o nuvelă a marelui prozator Valentin Șerbu.

(continuare în pag. 14)

Prima mea carte individuală, apărută în 1995, s-a numit «Cu bucuria în suflet»; a fost o încercare de configurare a unui spațiu cu mijloacele prozei și ale notelor de călătorie, o carte ce s-a bucurat de o primire deosebită, pentru că era o altfel de carte despre Dobrogea, altfel decât se obișnuise lumea citind reportaje despre canalele, agricultura și izbânzile socialiste. Ea vorbea despre o Dobroge eternă, despre natura ei, oamenii ei, despre miturile și legendele ei, despre ceea ce avea ea mult mai profund decât lucrurile de suprafață. Prin textele incluse în ea, am dorit să fac o legătură cu literatura scriitorilor de dinaintea proletcultismului, cu Sadoveanu, cu Tudor Arghezi, Gala Galaction, cu Ioan Adam, Ioan Simionescu, I. M. Ionescu-Dobrogeanul, cu toți cei care au scris despre Dobrogea altfel decât cărțile de după 1947/48; chiar la sfârșitul cărții am niște povestiri care fac legătura cu ceea ce urma să se întâmple în 2003, apariția volumului de povestiri «Întâmplări din anul șarpelui»..., carte despre care s-au scris atâtea cronici, note și comentarii încât m-am și speriat, gândindu-mă că după ea va trebui să scriu o următoare carte de proză care să o depășească și să fie foarte bună.

Am mai publicat o carte de interviuri «Convorbiri pontice», am scos o antologie cu regretatul Victor Corcheș a poeziilor uitați din Dobrogea veche, numită «Corabia de fildeș», am publicat un volum de povestiri tradus în Germania - «Vaporul de la amiază», un dicționar biobibliografic în două ediții, cuprinzând scriitorii filialei Dobrogea a U.S.R., o carte de publicistică la care țin foarte mult, «Vitrării», apărută la Editura Muzeului Literaturii Române, în care am combinat interviurile cu profilurile făcute unor plasticieni și scriitori din spațiul pontic și național, eseurile despre ceea ce am trăit și trăim noi în realitatea culturală și scriitoricească..

Am publicat un volum consistent de proză, împreună cu alți patru prozatori, colegi de generație, pe care-i consider oamenii cei mai valoroși în proza din spațiul românesc de la mare, «Concert la patru mâini», în care am făcut o selecție din textele cele mai bune pe care le-am avut noi până-n 2005 (Liviu Lungu, Florin Șlapac și Dan Perșa).

Am ținut în mod special să reeditez volumul «Cu bucuria în suflet» (Editura Paralela 45), pe care l-am rescris și întregit pentru că lipseau de acolo unele gânduri de-ale mele, iar acum m-am oprit un pic, să-mi termin o nouă carte, care va fi un roman - cu titlu provizoriu «Lumina îndepărtată a fluviului», care continuă lumea și atmosfera din «Întâmplări din anul șarpelui» într-un registru mult mai amplu, fantastic și magic.

TN: De ce, registru magic?

OD: Da, pentru că fac o apropiere de basm și de unele motive din niște povești ale ținutului de sud-vest, de la Dunăre, al Dobrogei, având o incidență între realitate și poveste, că nici nu știi când treci de pe un tărâm pe altul. Este, dacă vrei, și o replică la literatura tipic neorealistică, față de care am unele rezerve. De ce m-am simțit, eu, atras și am pornit să fac o literatură de acest gen? Pentru că această

literatură este mereu solidă, mereu serioasă, este o literatură puternică, alertă, șocantă, care nu de puține ori duce în suprareal, în fantastic, găsindu-și drumul sigur spre inima cititorului.

TN: Cum ați caracteriza creația literară românească din ultimii ani?

OD: Se produce o schimbare extraordinară în literatură. Vine o generație tânără cu o forță de nestăvilit, care are o șansă indiscutabilă : aceea de a fi liberă să spună ce vrea, șansă pe care generația mea n-a avut-o și a trebuit să găsească tot felul de stratageme literare la nivelul textului, apropos de textualismul și de postmodernismul generației optzeciste, ca să poată să apară și să spună niște adevăruri, pentru a păcăli cenzura, partidul și alte organisme și organe puse să controleze și să dirijeze creația literară. Și ar mai fi o circumstanță favorabilă pentru aceasta, și anume posibilitatea de a se sincroniza cu ceea ce se scrie în plan european și universal și de a nu mai fi în contratimp cu marea literatură a momentului.

TN: De ce pseudonimul Dunăreanu?

OD: Mi l-au dat Ștefan Bănuțescu și Sânziana Pop în 1970, când m-am dus la Luceafarul cu niște schițe și povestiri, le-au plăcut ce-am scris și m-am trezit publicat și botezat de Bănuțescu și așa a rămas; pentru că toate povestirile mele, după cum v-ați dat seama, țin de un topos al Dobrogei de sud-vest, de pe malul Dunării.

TN: Cum vă implicați ca scriitor în viața culturală?

OD: Sunt prezent la manifestările importante legate de scris, de carte, însă le evit pe cele lipsite de substanță, amatoristice, pentru că mănâncă timpul degeaba și vreau să fiu mai liniștit, să-mi văd de scrisul meu. Am făcut destule pentru alții, atât la filiala U.S.R., cât și la Editura Ex Ponto. Și fac în continuare cu revista Ex Ponto. Consider, însă, că a venit momentul să fiu mai discret, nu mai vreau să ies pe la toate întâlnirile, pentru că ele nu joacă un rol prea însemnat în destinul unui scriitor, el trebuie să stea de vorbă mai mult cu sine, să scrie mai mult, să iasă mai puțin «la balcon». Am eu, deocamdată, o gâlceavă a mea cu mine, ca să spun așa. Când îmi voi definitiva niște proiecte voi reveni în spațiul public mai riguros.

TN: Ce vă inspiră mai mult să scrieți?

OD: Sunt niște subiecte, niște teme, sunt niște obsesii pe care le am pentru a crea un topos și o lume, cum am spus, neapărat ale mele, cu legile, cu dinamica lor, cu ideile și personajele lor, care sunt un topos și o lume inventate, oricând posibile, ce țin să corecteze realitatea cu defectele, cu surprizele și cu umbrele ei. Ficțiunea este singurul mod de a face suportabilă lumea omului. Omul este un animal care citește. El caută povestea, sub tutela ei, sub puterea ei de seducție, el se simte apărut. Textul unei asemenea narațiuni ține în permanență, prin niște fire nevăzute, magice și misterioase, legătura cu realitatea, luându-și din ea doza necesară de autenticitate.

(continuare în pag. 15)

TN: Să înțeleg că îndulciți într-un fel cu imaginarul, un pic, realitatea aceasta?

OD: Nu, realitatea este câteodată foarte crudă și imprevizibilă, ea ajută imaginarul, îl alimentează cu idei, cu imagini etc., dar imaginarul rămâne forma ideala a unei realități posibile. Nu e o îndulcire ci mai degrabă o corectare, o întregire, și de ce nu, o eternizare a clipelelor din realitate...

Secretul unei scrieri bune, este acela de a declanșa în sufletul și-n mintea oamenilor acele oglinzi nevăzute și fabuloase, în care ei să se regăsească și să-și reamintească momentele importante din destinul lor, pe care memoria le conservă dar cu timpul le estompează. Literatura asta cred că face, îți redeșteaptă în permanență în față ochilor lucruri despre tine, pe care le știai, dar le-ai uitat, căror ea le conferă semnificațiile și importanța cuvenită.

TN: Care este mesajul pe care prin cărțile dumneavoastră îl adresați oamenilor?

OD: Cred în continuare că lectura și cărțile sunt niște bucurii speciale, pe care omul și le poate permite pentru a se salva de relele acestei lumi, de tot ce ține de derizoriu și deșertăciune...de moarte... ele sunt un suport puternic care-i iluminează viața și-i dă sentimentul de speranță și de izbândă a ei. Mai toate personajele mele sunt bânuite de fiorul "tinereții fără bătrânețe și al vieții fără de moarte."

TN: Dincolo de toate cele ce mi le-ați mărturisit până acum, vă încercă vreun regret?

OD: Singurul meu regret este că nu am fost mai îndrăzeț și că nu am scris mai mult. Am fost, într-o anumită perioadă de tinerețe, chiar un risipitor. Trebuia să știu să-mi drămuiesc mai bine timpul...Am fost un timid, un reținut și nu întotdeauna lucrurile astea sunt de bun augur. Cred, însă, că unui scriitor îi trebuie răbdare, speranță și disciplină pentru a merge mai departe. Secretul în viață? Să nu renunțe. Și să nu uite care este rațiunea vieții sale. Răbdarea înseamnă conștiința propriei valori. Marii scriitori au fost toleranți și au avut totdeauna răbdare.

Și cum timpul nu are niciodată răbdare cu noi oamenii și ne constrânge mereu să ne încadrăm în prea strâmtele-i tipare, îmi iau deocamdată rămas bun de la scriitorul Ovidiu Dunăreanu, cu convingerea că în curând - având în vedere tenacitatea sa - cel născut pe tărâmurile luminii și având o incontestabilă vocație pentru frumos, va dărui oamenilor încă un vis între filele noului său roman. Pentru că oamenii au nevoie de frumos, au nevoie de a visa, pentru ca ființa, sufletul lor, să se "despovăreze de orice greutate și să se contamineze definitiv de flacăra pură și deplină a poeziei, de dorul fără perche al zborului", așa cum ne mărturisește autorul în paginile cărții sale, «Cu bucuria în suflet», carte care ca și celelate, se constituie într-o veritabilă declarație de dragoste pentru pământul din care s-a născut.

amintirii doinelor, imaginii întinsei câmpii dunărene, argintate de pulbere, acestei dulci țări de coline, cu vii și căsuțe acoperite cu șindrilă. ...El rămâne poet, iar arta sa este un cântec de pasăre. El este român prin sentiment, prin lirismul fin, prin simpatia pe care o pune în pictură, în alegerea motivelor de-o melancolică întindere sau de-o intimitate visătoare, prin ceea ce are tandru și spiritual în maniera sa". Observându-i creațiile și cunoscându-i devotamentul meritoriu în domeniul artelor, dați-mi voie, ca prin analogie să o „denumim” pe această doamnă a artei plastice românești : un GRIGORESCU, în variantă FEMININĂ. Și nu este o exagerare, acest punct de vedere fiind împărtășit de foarte mulți iubitori de artă, fie ei avizați sau nu!

Aș încheia intempestiva mea incursiune prin galeria de artă a doamnei Anca Bulgaru, redând un fragment dintr-o notă de corespondență personală cu artista. Cu o simplitate și o modestie extraordinară, își amintea: „Țin minte că am fost la Câmpina, când eram copil și am vizitat și casa MARELUI GRIGORESCU... profesoara care ne însoțea ... mi-a adus aminte să respir... căci mi s-a oprit respirația în fața pânzelor lui. Nu o să uit niciodată că muzeografa mi-a dat voie (pe ascuns) să le ating. Eu sunt doar un om simplu, amator de frumos, care dorește să slujească frumosul, cu modestie și credința că oamenii încă îl doresc și îl caută. Sunt în foarte mare măsură un autodidact. Profit de timpul care mi-a rămas.... să pictez cât e ziua de lungă. Într-adevăr mă simt bine în lumea mea colorată , unii se bucură de lucrările mele, alții le atacă , alții mă laudă...dar eu sunt fericită să mă trezesc dimineața cu gândul că în sfârșit am timp suficient să pictez.... și asta înseamnă totul pentru mine”. Cu adâncă reverență în fața unei cariere de excepție, practic a unei vieți puse în slujba artei, aș aminti crezul de viață, dar și de artist al Ancăi Bulgaru: “Dacă vezi întotdeauna unde ți-e locul, nu poți face greșeli majore”

Carol FELDMAN

Din nou – despre copilărie...

Încercarea unei destăinuri

O întrebare puerilă, mai mult chiar decât copilăria în sine, care, de fapt e perioada indiscutabil cea mai frumoasă a vieții, am auzit-o săptămâna trecută la radio: de ce idealizăm copilăria? Hai să zicem că întrebarea în sine, ca mijloc de stimulare a unei interminabile discuții (care a avut loc, vorbind doar spicherul), cu prezentarea părerilor multiple, nu m-ar fi deranjat, din contră, dar continuarea argumentativă a întrebării, cu suplimentul: «nu trăim azi mai bine ca în copilărie?» - m-a făcut să zâmbesc.

Categoric - nu! Căci toate argumentele vehiculate de crainicul de la radio - al cărui nume n-am apucat să-l aud - vin să întărească incomparabilitatea anilor copilăriei cu tot ce urmează în viața omului după trecerea lor. Cred că și cel mai mare bogătaş din lume, tot va gândi, cu ireversibile regrete, la dulceața copilăriei, chiar dacă a trăit-o în sărăcie. Dacă intenția probabilă a emisiunii, pe care n-am ascultat-o de la început, a fost tocmai de a întări ceea ce - în marea lor majoritate - cred ascultătorii, că anii copilăriei nu pot fi înlocuiți cu «la dulce viața», atunci această intenție și-a câștigat, firește, asențimentul meu; cu toate că, în cadrul emisiunii, s-a spus că mulți atribuie nostalgiei rolul dominant al dorului de copilărie.

Nostalgia nu este o parte neglijabilă în frumoasele (în general) amintiri pe care copilăria ne-o trezește, dar - după gândirea mea - nu e unicul și nici cel mai important element în procesul de prețuire al anilor începutului drumului atât de ambiguu al vieții omului. Departe de a mă considera «unicul» sau «ce mai...» din imensa galerie a condeierilor în ale căror scrieri copilăria ocupă un loc de seamă, considerentele rândurilor ce urmează se bazează pe câteva lucruri personale, cuprinse în paginile cărților mele, păstrând - sper - modestia necesară.

Și totuși, dacă e să mă «grozăvesc» un pic la acest atât de sensibil capitol al relatării și (aproape) idealizării copilăriei de către un număr atât de mare de scriitori, mă bucur mult să constat că mă aflu într-o «companie» de prestigiu, la care am îndrăznit, cu nici o premeditare ierarhică, să-mi alătur modestele mele cuvinte scrise...

Da, copilăria, la mine - așa cum trecutul meu nu s-a terminat - trăiește cu mine, în mine, până ființa mea se va termina... E o condiție existențialistă a firii mele. De aceea, prima mea carte apărută în urmă cu nouă ani poartă numele - «Copilul din mine». De fapt, acest titlu al primei mele cărți e subtitlul (netipărit, dar simțit, cred) al tuturor cărților mele.

Dacă vreți, ca o generalizare, neexagerată, a tot ceea ce mâna, gândirea și sufletul meu aștern pe neaua hârtiei.

Știu, acest lucru este considerat de unii, naivitate. Nu mă deranjează.

Acest fel de conștientă naivitate mă înobilează! (Simțământ personal!)

Așa cum în procesul creației mele pe câmpul cu oarecare întârziere fertilizat al scrisului meu, timpul este elementul fizic hotărâtor, nu-mi permit să-l irosesc și de aceea scriu adesea, din nou, despre copilărie. Căci, am spus-o: «Trăim o singură copilărie și o simțim o viață întreagă»...

...Și să nu credeți că mi-am trăit copilăria «pe o tavă de aur»; nici măcar de argint.

Nu datorită, ferească Dumnezeu, voinței regretaților mei părinți, a căror amintire mi-e mai scumpă ca aurul... Am avut o copilărie, sub aspect material grea, grea de tot. Dar tocmai în pofida inevitabilelor condiții ale unei vieți pline de greutate, găsirea razei de lumină a inocentei frumuseți a copilăriei, raza prin care natura ei firească străpunge negurile cele mai opace, m-a făcut să mă împrietăresc cu un bun pe care-l păstrez cu mare atenție toată viața.

Hai să spunem - e un bun necesar eului meu, ca să fiu eu! Acest bun zămislit din lumină, curățenie, cinste, dragoste și respect - ca să citez câteva «molecule» din componența lui - e îngerul meu păzitor de o viață.

Numele lui este Copilăria.

Îți mulțumesc, Doamne, că i-ai dat acestui înger timpul liber ca să mă însoțească pe anevoiosul drum al vieții. Sper ca el să nu-l fi irosit cu mine, căci îngerii, în general - așa se spune - știu ce fac...

Marin MOSCU

"Să trăiți bine!"

Să trăiți bine! sunau în sufletul său cuvintele Președintelui, cuvintele viitorilor consilieri și ale viitorului primar... Să trăiți bine! Noi, copiii, ne adunam ca la urs, în parcul din centrul comunei Piatra de Încercare. Fanfara cânta pe o scenă de mărime mijlocie, dar, care capta privirile tuturor participanților gură-cască la lansarea sloganelor politice.

Primarul, Ștefan Gâgâilă, care și-a anunțat, în aplauze, un nou mandat, a împărțit găleți cu sigla partidului pe care-l reprezintă, găleți din care nu lipseau sticla de ulei, kilogramul de zahăr, câte un pui congelat, un caiet și un pix.

- La votare, dacă faceți suveica, așa cum ați făcut și tura trecută, vă mai dau câte cinci sute mii lei, adică cincizeci ron. Duceți bagajele acasă și veniți să cheuim în cinstea actualului și a noului primar.

- Să trăiți bine, domnule primar!

- Să trăiți și voi...

Petrecerea a ținut trei zile și trei nopți. Chiar și preotul Nichipercea lăuda, până-i plesneau fălcile, binefacerile primarului...

Alegerile au avut loc, suveica a adus în buzunarul tatei cincizeci ron, mâncarea s-a terminat, găleata a rămas fără mâner, doar pixul cu sigla partidului, l-am ascuns în ghiozdan, să mă laud cu el la colegi. Pixul, averea mea, primit de la primar, avea inscripția: să trăiți bine! Azi așa, mâine așa... alegerile au trecut. Primarul și consilierii s-au reinstalat în scaune luxoase și bănoase, numai că, de la o lună la alta, ajutoarele sociale au fost micșorate și amânate. Din când în când, microbuzul SAM-ului din comună nu-și mai făcea prezența prin satul Sărăcuțul de Lux. Cei drept copiii de la clasele primare se bucurau văzând cum doamnele lor învățătoare Lili Domnescu și Mariana Omenescu își dădeau sufletul să ajungă la școală. Mă întâlneam de multe ori cu dumnealor la mijlocul distanței dintre cele două sate:

- Mai ai trei kilometri, Învingătorule! îmi spunea doamna Mariana, fosta mea învățătoare.

- Sărut mâinile, doamnă! Nu voi uita niciodată că mă susțineți și că-mi îndemnați părinții să-mi facă un rost în viață!

- Felicitări, Învingătorule, felicitări! Ai luat trei Olimpiade cu nota zece. Ești un geniu, un mare geniu. De azi înainte te alint Geniul Învingător. Te superi?

- Cum să mă supăr, doamna învățătoare? Sărut mâinile și ... o zi bună!

*

- Trebuie să aveți grijă de băiat. Este excepțional!

- De-ați ști, doamna, învățătoare, că nici cele trei găini din ogradă nu ne mai „sponsorizează”, nu se mai ouă. Și el, săracul, și frații lui, duc dorul unui ou. Alocația cum o primim, cum o terminăm. Ajutorul social... nu ne-a bucurat demult. Suntem pe muchie de cuțit. Nu știm ce să facem, în ce parte s-o luăm.

*

După câteva luni, Angelica, mama Învingătorului, cu obraji roșii de fericire, vine la școală

și-i spune doamnei învățătoare:

- Mulțumim din suflet, atât eu cât și copiii.

La îndemnul dumneavoastră, și cu banii dumneavoastră, Ionel, soțul meu, a plecat în Spania, la cules de căpșuni. M-a rugat să vă înapoiez banii cu care ne-ați făcut bine.

- Draga mea, nici pe mine nu mă dau banii afară din casă. Criza asta bat-o focul, mi-a adus cu 25% mai puțin salariu, dar, te rog, spune și tu : bogdaproste! Cumpără și tu câte ceva copiilor.

- Sărut mâna, așa voi face, sărut mâna...

A doua zi cei trei copii de la clasele primare, aveau hăinuțe noi, încălțăminte nouă. La televizor politicienii cereau în cor „încredere” populației pentru a trece criza.

- Criza-i pentru noi, spune doamna Mariana, nu-i pentru ei, pentru cei de la putere. Copiii desenează cu cărbuni sandale pe pielea goală și vin la școală. Cu spini în picioare și cu spini în suflet.

- Ce să facem, doamna învățătoare? Ce să facem? Suportăm și sperăm! Sperăm să trăim bine!

*

La căpătâiul lui Ionel Căpșunaru, cei patru copii, împreună cu Angelica, plângeau de li se rupeau sufletele. Norocul lor a fost că Ionel a murit, sărac dar curat, la el acasă, după ce vânzătorii de suflete l-au scos la mezat, muncindu-l pe rupte, bătându-l și luându-i bruma de bănuți pe care-i câștigase cu lacrimi și sudoare.

A fost nevoit să fugă înapoi, în țară, bătut și bolnav, la vatra lui unde spera să aducă puțină prosperitate, dar la fel a rămas, cu sărăcia lui.

Cei de la Combaterea Crimei Organizate au simulat că au luat măsuri, cred oamenii din sat. Geambașii de suflete au rămas, bine mersi, liberi, cu buzunarele doldora, cu jipane, castele și gagic!

*

Angelica a fost nevoită să ia taurul de coarne și să plece în Italia. Harnică cum era, a intrat repede în grațiile doamnei Dominica dintr-un oraș apropiat Romei. Din scaunul ei cu rotile, doamna, o întrebă într-o românească perfectă

- Ai copii, Angel?

- Am patru copii și sunt văduvă.

- Dumnezeu să-i țină sănătoși! Cine are grijă de ei?

- Fiul meu cel mare, Olimpicul din ultima clasa de gimnaziu.

- Nu te supăra! Dacă vrei să vorbești cu ei, la telefon, vorbește. Nu-ți fă probleme, nu te costă!

- Doar cu doamna învățătoare, dați-mi voie.

- Sigur!

Telefonul sună.

- Vino, urgent acasă! Învingătorul nostru este în spital. Acum vorbește cu doamna doctor. Până vii tu, ne ocupăm noi de el.

*

- Cum s-a întâmplat? întrebă doctorița Luminița Moisescu.

- Mă grăbeam să ajung la școală, am căzut și...norocul meu a fost că doamnele învățătoare m-au găsit înghețat la mijloc de drum.

(continuare în pag. 23)

Tania NICOLESCU

Sosia

Doar zdreața aripilor de fluture
 între pleoapele luminii sifefii
 și pașii micului painag
 una cu pulberea-n
 șerpuitoarea urmă a femeii galbene
 cu măruș în dinți.

Din vechiul cuib de lăstuni
 cade-n gol tăcerea
 castană zgribulită sub iarba cosită
 unde ogarii vântului roată-i dau
 adulmecând nedumeriți
 pe sub coaja zdrelită
 cruda mireasmă
 a realei dorinți.

Și între degete fugare
 remodelează amurgul
 părelnicele umbre-n
 neschimbatul
 nou chip.

Scrinul

Din rărunchi scârțâind
 sicrinul amintirilor
 burdușit de multicolore clipe
 s-a deschis
 gata-gata să-mi reverse de-a valma pe podea
 fularul pufos de clipe mohair
 din geroasa dimineață
 când m-am trezit zâmbind zărilor
 colorate-ntr-un irezistibil roz
 mătasea ripsată cu
 modelul primelor frunze purtate-n Eden imprimată
 și-n așteptarea
 promisei plimbări cu troleul prin oraș
 în nerăbdători pumni șifonată
 catifeaua vișinie cu dantele asortate
 a începutului de an pășind solemn
 sub bradul sculptor
 ce-și risipea mireasma în odaia caldă
 netezimea rece de piele de șopârlă a serii
 de ploaia primei despărțiri udată
 de toate fără să îmi lase timp s-aleg
 deborda
 înghesuindu-le în fața mea.

Privit de la etaj
 orașul își întindea
 păienjenșul lipicios de străzi murdare
 legănând între rigolele-nghețate

somnul corăbiilor de hârtie
 solii perimate
 către destinatarii adormiți în cușmele de omăt
 de câini flămânzi și-nfrigați adulmecate

Cât colo negrele mănuși îmi aruncam
 și-n sforile albastrului zmeu
 în nesfârșit zbor
 tot mai sus lunecam
 pe cerul fără de-nceput și-apus
 ce se-ntindea în fața mea.

Clarobscur

Seară de week-end
 în acest noiembrie
 cu miros de vară târzie
 vânturat peste clarobscurul străzilor
 cârpit cu umbrele
 îmbătrâniților tineri ce
 le-ncearcă la pas anduranța
 ronțându-și febril tot plictisul
 revărsat valuri
 valuri de coji
 peste urmele lor.

Ce plictiseală – șuieră umbra
 de pe ziduri desprinsă
 și-ntr-o clipă-n alte forme de
 întunecimi prelinsă.

Din plasa haloului
 ferindu-se
 luna-și ițește pe jumătate obrazul
 cernând nisipul nopții-n
 geana dimineții
 rătăcite printre dealurile
 năpdite de puzderia meduzelor
 ieșite din mare ca să-și usuce voalurile aurii
 împrăștiind în jur stropi grei de soare.

Doar iepurele roșu-n grăbită tăcere
 galeriile tainice-și sapă și-afundat în adânc
 mai tresare tot ciulindu-și urechea.

Carapacea

De geana dimineții umede desprinse
 reîntoarșele gânduri
 prăfuite de amnezia
 îndelungatelor călătorii în vid
 încep să croșeteze rând după rând
 doar și ici colo ajustând
 ițele cotidianului drum
 pe care cu un gest obosit le mototolesc
 și peste umăr le-arunc.

Și-n igluul tăcerii ascult
 cum pe spate îmi plesnesc crescând
 solzii primelor plăci de carapace
 pe care-n joc zburdalnic
 degetele altor stropi de ploaie
 timpul vor rostogoli curgând.

Cati GHEORGHE

Canon

Gândurile mele tropăie pe meleaguri străbătute de neguri dense, încercând să se spijine pe idei fixate în memorii nescrise încă. Capitulează în fața unor orizonturi parcă verticalizate de ură. Accept instincte primare în căușul palmelor asudate de tortura lor și mă transform într-un palid trandafir pe mormântul coșmarului din noaptea de Sânziene. Aștern în drumul ce-l străbat, fânul proaspăt cosit în labirintul din care nu am știut să ies niciodată. Gândurile mele dansează în ritmul în care pământul pulsează sub pașii mei și știu că voi găsi ușa pe care am intrat doar pentru a ieși spre norii care aduc ploaia. Mi-au crescut aripi și zbor spre curcubeul sufletului meu! Trec dincolo obosită de atâta căutare a capătului de drum. Citesc cuvintele scrise cu aburi de lumină: "Staționarea interzisă!".

Poveste de început și de sfârșit

Ai îngropat o ulcică cu farmece și descântece în sufletul meu și chiar dacă aș vrea, nu pot să găsec alt descântec care să mă facă bine de tine.

Ai venit noaptea Zburător și ai furat din odaia mea toată durerea și suferința pe care le strânsesem într-un cufăr cu alte amintiri. Le-ai dus pe Lună Nouă, peste nouă mări și nouă țări și le-ai lăsat, fără cale de întoarcere. Dar nu te-ai mai întors decât să arunci o privire și să te convingi că nu plec, că nu mă duc în lumi străine și că nu te părăsesc pentru o Doamnă pe care o cunosc prea bine. Și mai treci din când în când pe aici să-mi spui: "Noapte bună, să nu pleci, să mă lași în lumea asta fără tine și fără dragostea ta!

Trebuie să mă iubești așa cum nimeni nu o poate face ca tine! Să mă adori, pentru că eu sunt stăpânul cheilor de la lacătele cu care te-am ferecat!"

Și eu nu pot să-ți spun că nu vreau să mă eliberezi, pentru că m-aș pierde fără tine și fără dragostea ta.

Nu-ți pot spune pentru că tu ești basmul meu, povestea mea de început și de sfârșit!

Ești într-o lume paralelă unde voi ajunge într-o zi, sau într-o noapte cu Lună Nouă, ca o zbatere de aripă, ca o picătură de ploaie, într-un ultim zbor.

Plouă

Demult, tare demult nu a mai plouat așa! Picăturile mari de ploaie mi se preling pe față. Încerc să deschid ochii și să privesc dincolo de cer. Norii mă împiedică și nu știu de ce ploaia are gust de mare, sărat și amar! Zâmbesc în liniștea nopții și în lumina zilei. Zâmbesc scăldată de raze de soare și înțeleg de ce ploaia are gust de mare, sărat și amar. Plâng... plâng cum numai eu știu să o fac și tristețea mea o spăl cu lacrimile mele sărate și amare. Rămâne doar durerea!

Plâng...

Ne quid nimis

Au trecut anotimpuri pe lângă mine, parfumul florilor de tei îmi înfioară simțurile și miros zăpada căzută peste sufletul meu.

Îmi odihnesc gândurile în fiecare an încercând să repar ce nu mai funcționează.

M-am transformat într-o circumstanță atenuantă încercând să scap de pedeapsă, și mă întreb de ce tocmai cei care ar trebui să pledeze pentru mine mă declară vinovată?!

Ce lege îmi interzice să iubesc?!

Ce lege îmi interzice să gândesc?!

Ce lege mă condamnă?!

Mă fac vinovată de inocența cu care zâmbesc, mă fac vinovată că tot timpul am regretat, mă fac vinovată că vreau să înțeleg!

Sunt curioasă în mâna cui este piatra și cum va face să o arunce înspre mine fără să vadă nimeni?!

Nimeni

Nimeni nu vede ce văd eu. Nimeni nu aude ce aud eu. Nu știe nimeni ce știu eu sau nu înțelege nimeni ce înțeleg eu! Tresar la fiecare pas pe care îl fac înainte, tresar la zgomotul pe care îl face inima când, obosită, mă ceartă și-mi cere să mă opresc o clipă și să-mi odihnesc durerile. Tresar când văd chipuri triste și ochii goi ce mă privesc parcă din alt timp. Nu vede nimeni ce văd eu! Vine peste mine coșmarul care se repetă noapte de noapte, și visele pe care le visez eu nu le visează nimeni! Nimeni nu împarte cu nimeni nimic, și nu înțeleg de ce nimeni nu înțelege ce înțeleg eu!

Nu știe nimeni cine sau ce sunt eu...

Sunt numai un strop din întreaga mea viață!

Sunt numai câteva rânduri dintr-un poem. Sunt un fragment dintr-un vis și dintr-un coșmar!

Sunt atât de singură în singurul univers pe care nimeni nu-l știe, nimeni nu-l vede, nimeni nu-l "aude"...

Sunt doar eu... sunt o mie de suflete, pentru ca cineva, cândva, să aleagă. Dar... nimeni...

Gheorghe A. STROIA

**„Calea pustie” de Marin Moscu sau
Descrierea realist-magică a societății românești - o
realitate proprie și personală, prinsă în mrejele unei
ludice ficțiuni**

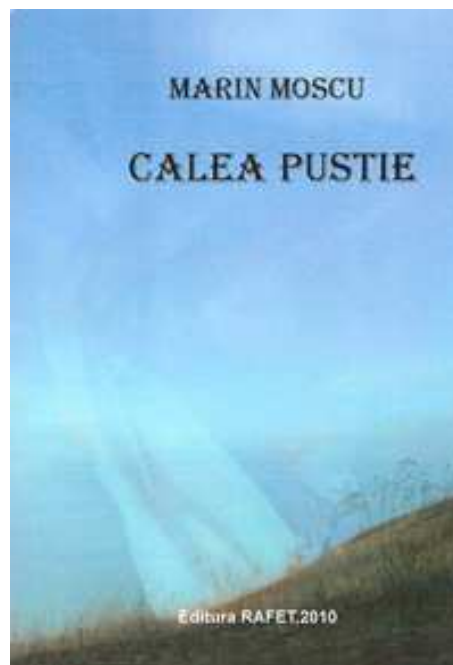
În peisajul literar vrâncean, scriitorul Marin Moscu (de formație matematician, actualmente pensionar) aduce o pată de culoare - prin scrierile sale insolite, indiferent dacă este vorba despre un volum de poezie sau unul de proză. Dintre scrierile domniei-sale, aș aminti: „**Călărețul cu spatele gol**”(Editura Porto-Franco, Galați-1995), „**Gioconda din versuri**”(Editura Revista V, Focșani - 2000), „**Pasărea albă**”(Editura Călăuza, Deva-2001), „**Cum se naște dragostea**”(Editura Călăuza, Deva-2003), „**Mare de semne**”(Editura Călăuza, Deva-2004), „**Foșnetul eternității**”(Editura Rafet, Râmnicu Sărat -2006) și „**Strigătul tăcerii**”(Editura Rafet, Râmnicu Sărat - 2008). Ultima sa apariție literară este o carte de proză scurtă, intitulată: „**Calea Pustie**”(Editura Rafet, Râmnicu Sărat -2010). Cartea (136 pagini) cuprinde un număr de 32 de povestiri de factură preponderent fantastică. Fiecare povestire reconstituie într-o manieră unică: oameni, locuri, fapte și întâmplări, ca „frânturi” desprinse din realitatea societății românești, așa cum a fost percepută de însuși autorul cărții.

Scriitorul Marin Moscu

Unele dintre povestiri nu au o localizare spațio-temporală exactă, acestea constituind, precum un puzzle, o realitate proprie și personală, prinsă în mrejele unei ficțiuni ludice. Marin Moscu își creează propria sa galerie de personaje. Cu portrete mai mult sau mai puțin individualizate, galeria sa de personaje uimește prin diversitatea caracterelor acestora. Un aspect interesant al personajelor cărții: numele fiecăruia. Practic, numele propriu al personajelor înglobează în el formula ce le definește și caracterul. Apar astfel nume precum: primarul Marineru Valsec, doctorul Herodot Bunescu, Ionel Dreptățescu, Suspendescu și Lumpescu, Antihrist Baronescu,

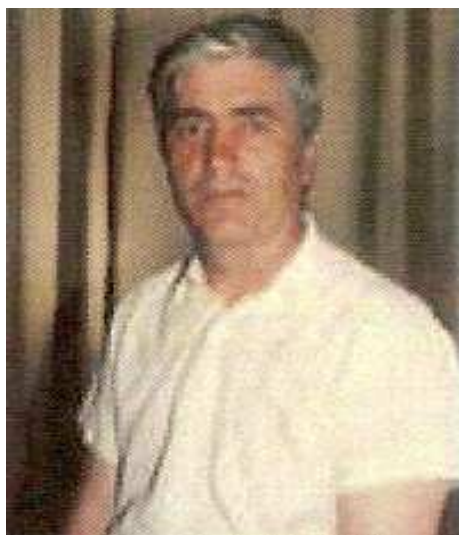
Suspusache, Maria Trimisescu, Maria Bombonică, Vasilică Tontonel, George Gușter și galeria de nume-formulă poate continua. Acestor personaje, întruchipează defectele societății românești, pe care autorul le sancționează cu perseverență: prostia, moravurile ușoare, proletcultismul, obediența dusă până la fanatism, lipsa de scrupule, falsitatea. Multe dintre povestirile cărții (veritabile schițe) amintesc atât de tipologia personajelor, cât și de evenimentele petrecute în stil caragialian. Astfel „**Culoarea preferată**” amintește despre luptele din campania electorală pentru alegerile locale. Versată, Mișura Amilic (amanta primarului) știe să-și atingă scopurile și să-și asigure confortul, cu riscul oricărui ilegalități întreprinse – mascate prin intermediul unei temeinice pregătiri juridice. În schița „**Apollo și Afrodita**” este aspru sancționată infidelitatea conjugală, insistându-se și asupra implicațiilor negative ce rezultă din acest lucru. Ideea în sine este accentuată prin folosirea numelor date celor două personaje negative, în antiteză cu cele ale personajelor mitologice. „**Demisia**” este un alt exemplu, din gama povestirilor în care se sancționează decadența clasei politice, personajele executând tot felul de manevre, fie în interes propriu, fie în interesul atotcunoscătorului partid politic. Morala din finalul povestirii este usturătoare: „*Mi-aș da demisia și din viața actuală, pentru una viitoare dacă aș ști că adevărul nu stă cu minciuna la aceeași masă. Doamne, cât de ipocrită este viața!*”(Demisia).

Stilul lui Marin Moscu de a scrie este în multe dintre povestiri unul încifrat, codat, povestirile împletind diversele planuri ale realității, cu ficțiunea. La un moment dat, ai senzația că nu poți stabili cu exactitate care parte a povestirii este

(continuare în pag. 21)

reală - dar creează magie și care parte a ficțiunii se intersectează cu realitatea. Povestirile din „Calea pustie” îți creează senzația de foame: o foame de idei. Dacă acțiunile povestirilor se desfășoară pe două planuri: cel al realității și cel al ficțiunii, atunci cititorul este „obligat” să construiască un al treilea plan: cel al modului propriu de percepere ale celorlalte două. Practic, cititorul este incitat să-și creeze o părere proprie față de evenimentele descrise, care nu trebuie să coincidă cu cea unanim exprimată. De formație matematician, autorul construiește ecuații, ale căror necunoscute sunt multiple. Prin integrarea (de suprafață sau de volum) a realității, lectura îți creează o gamă unică de senzații, ce alternează în construcții când ridicate la pătrat, când extrase dintr-o rădăcină pătrată. Marin Moscu creează - prin cartea sa de proză scurtă - scene, scenariu, momente și schițe, construite cu o dibăcie de dramaturg, unele dintre povestiri putând fi convertite în piese de teatru. Prin creionarea detaliilor scenice, construirea acțiunii cadru cu cadru, autorul ne surprinde prin talentul său vizual. (**Revoluția furată, Apollo și Afrodita**).

Autorul pe coperta cărții sale

Legătura dintre viață și moarte apare ca leitmotiv în scrierea de față, personajele fiind adeseori despărțite firav de moarte, prin șansa sau norocul de circumstanță. Poveste incredibilă a dragostei dintre un țigan și o româncă, „**Maria, fiica Mariei**” împrumută accente din scenariul „**Şatra**”, nefiind nici aici prezentă delimitarea clară a realității de ficțiune. „Calea pustie” are un pronunțat caracter hibrid (ce combină realitatea mediului rural cu cel urban). Perspectiva uneori ironică a autorului cât și reticența auctorială, iată tot atâtea motive pentru a încadra stilul literar din cartea de față în realismul-magic, prezent și în proza fantastică a lui Vasile Voiculescu sau D. R. Popescu. Amintind de fiorul liric din scrierile lui Ion Agârbiceanu, povestirea „**Peisaj de iarnă**” accentuează iminența morții și neputința omului în fața destinului, blestemul cel mai mare al unui om fiind cel de a supraviețui propriilor copii. Modul de prezentare al personajelor, de creionare a realității, de

dozare a fantasticului este distinct aici, față de oricare altă povestire a cărții. Cu veritabile calități de detectiv, minuțioasă și atentă la orice detalii, învățătoarea Alina din „**Ceasul**” amintește de personajul principal din Baltagul. Istețimea femeii (un pedagog devotat) este dublată de o rafinată cunoaștere a psihologiei umane. Alina reușește să investigheze și să elucideze, astfel, o crimă și mai mult decât atât – să împace doi frați.

Dacă ar fi să inventariem câteva dintre motivele pentru care cititorul ar fi tentat să citească o astfel de carte, am enumera: galeria colorată de personaje, vasta tipologie umană, amestecul de real și fantastic (cu preponderență pentru fantastic), claritatea și fluența exprimării, finalurile surprinzătoare, evenimentele unei realități imediate. Iată câteva dintre atuurile cărții, care fac din ea o scriere valoroasă. Lecturând „Calea pustie” îi vei descoperi mesajul, care este de fapt unul profund uman: acela de a încerca – și de a reuși – să ne depășim propriile limite, de a ne găsi propriul mod de a ne trăi viața, cu amestecul ei fatidic de „Ambrozie și otravă”, dacă-mi este permis să-l citez pe poetul tecucean Vasile Sevastre Ghican. Din punctul meu de vedere, lectura cărții de față, nu poate fi decât una plăcută, agreabilă. Prin volumul „Calea pustie”, scriitorul vrâncean își depășește propriile limite, dovedește un subtil talent de derulare a firului epic, reușind să creeze o proză scurtă de calitate, viabilă și valoroasă, care cu siguranță poate fi valorificată pentru îmbogățirea propriei noastre experiențe de viață. Visând către o cale ce nu se dorește pustie, împede precum cerul ce îi acoperă sufletul, îmbogățit cu sensibilitate și cu chipul luminat de razele de soare ale universului său artistic, Marin Moscu dovedește – prin scrierile sale - maturitate literară și un deosebit simț estetic. Cu siguranță cei ce îi vor lectura ultima sa carte, vor gusta din ea ca din vinul vieții, simțindu-i amestecul de dulce și amar, care-i definește unicitatea. Lectură plăcută!

desen de Elena-Liliana Fluture

Ioan GHEORGHÎĂ**Cine?**

Urmele auzului
sunt tot mai adânci
pe coloana nevertebrată
a timpului,
cine mi-ar despărți
privirea în două,
cine mi-ar uda
sufletul
cu slovele tămăduirii
dacă iubirea apune
precum soarele,
dacă răsare
niciodată aceeași,
cine mi-ar despărți
privirea în două?

Iubire

Te-am auzit
într-o piatră
incoloră,
ți-am atins tălpile
ascuțite
ca privirile de pin
înflorit,
și-atunci
ți-am cioplit
mirosul diamantat
(sculptură de vis
într-o margine de cer)
dintr-o aură
uitată
pe un zâmbet
de jad...

Sfidare

Și piatra mai râde
printre florile carnivore
de goliciunea secundelor
ce procrează
zadarnicul
prins în ghearele
asfințitului...

Cerc

Gândul nearticulat
al parfumului
din petale incolor, aflat
dinaintea oblicului,
îngenunghiat și alb
prin nesfântul, întâmplătorul
pustiu
își oferă sieși
roadele
preaîncercatului Sisif.

Când...

Când dulcele vocalei
a căzut pe pământ
ca o lacrimă
a dimineții
poate a devenit cuvânt,
iubire sau zbor, consoană
sau, dulcele vocalei
crescând
pe ritmul veșniciei
a devenit ființă.

Vox Maris

Curg spicele câmpului
prin sângele meu,
și-n tâmpile
port maiestuos
un caval,
mi-au înflorit privirile,
deși nu-i vremea acum,
pe văile albastre
ale gândului,
mama doar mă simte
în burta misterioasă
a realului,
mama îmi mângâie
timpul
pletos, scortșos, luminos...

Adiaforă

Învolburat
sângele acoperă
gândul mirosind a tăcere,
ascuțitul sentimentelor
s-a mai tocit înduioșător,
prin cotloanele rațiunii
rumegă
răsăritul-unicorn.

Martie-Mărțișor

Buna Vestire
mi-a închis sărutul
într-o parte a clipei,
ridurile dragostei
sunt mai grele
decât cuvintele,
soarele dinlăuntru meu
mă apune încet
și tristețile mă bucură
(paradoxal)
tot mai mult,
și-a venit eul,
nu-l așteptam atât de curând,
atât de ascuns
aproape de sufletul meu,
într-un fulg de iubire
imaculat...

Gong

Rătăcesc
printre cuiburi de necunoscute
nu departe de mine însumi,
și mă-ntreb
precum ramurile nealtoite ale privirii,
și mă transform
într-un semn,
într-o pată de culori
singularizându-mă

Floarea pasiunii

Semințele pasiunii mele
le-am așezat
pe fruntea cernoziomului,
pe culoarea luminii,
pe respirația timpului,
pe o brazdă din privirea
necunoscutului,
dacă ar fi numai o petală,
dacă ar fi un miros inocent
de speranțe absurde,
dacă ar fi o floare
în care să nu-mi regăsesc
vreun vis,
doar tu,
aflată pe treapta
genealogică superioară
a iubirii,
doar tu
mi-ai ofili aerul
tânăr, neîntrerupt...

Cântec în deltă

Destinul apelor
este ascuns
în sufletele noastre
și ochii lor mă urmăresc
prin trestiiile, luncile albastre,
parcă le simt durerea,
parcă le simt tristețea printr-o clipă,
parcă-n strânsoarea cujbelor
se zbate o aripă...

Negație

Nu mai sunt o taină
cu fruntea de cristal,
cu iubirea fluidă și mărginită
de aripile plopilor măiaștri,
mi-am înfrunzit
sentimentele
tot mai mult
și mai îndeaproape.

(din volumul în pregătire "Solzi de primăvară")

(urmare din pag. 17)

- Dacă nu te găseau dumnealor, rămâneai
fără degetele de la mâini și de la picioare, fără vârful
nasului și fără vârful urechilor. Ai avut mare noroc!
Te-am tratat ca pe propriul meu fiu. Doamna
învățătoare Mariana a stat cu tine noapte de noapte,
mi-a arătat toate diplomele tale de Olimpic. Felicitări!

- Mulțumesc!

- Apropo, de ce-ai scris pe fiecare diploma „să
trăiți bine!”

- Doamna doctor, și la înmormântarea tatălui
meu, fiecare politician, primar, consilieri au aruncat în
găleata fără mâner, câte cincizeci ron , bani care nu
ne-au ajuns nici de pomană. Numai că ei, nici la
înmormântare n-au uitat să îngâne: să trăiți bine! M-
am gândit că trebuie să-mi fac un viitor, să învăț bine
chiar dacă nu am ciorapi în picioare, trebuie să ajung
să trăiesc bine, fără să mai spună domnul Președinte
să plecăm din țară!

- Tot poporul dorește să trăim bine, numai că
la noi cei ce ne urează să trăim bine, se gândesc
numai la ei. Ei să trăiască bine! Noi ne târâm prin
viață ca șopârlele prin mocirla întâmplării. Asta este
condiția noastră!...Ei sunt hoitarii noștri!

- Cei ca mine, or să schimbe totul... sunt
sigur!

În ușă își făcu apariția Angelica

- Mamă, cum de-ai venit? Cum ai aflat?...

- Doamna învățătoare m-a anunțat. Uite, ți-am
adus un laptop, hăinuțe și ceva bani. Doamna mea
din Italia mi-a dat o sumă frumoșică, dar pe traseu,
într-o parcare, am fost „perchiziționați” de niște
polițiști, care ne-au amendat și ne-au luat banii. La
intrare în țară, la vamă, șoferul nostru nici n-a vrut să
audă că facem sesizare la organele în drept. Era în
legătură, bănuiesc, cu presupușii polițiști. Aceștia
suntem, dar să nu uit, că tu ești fiul meu, mândria
mea, uitasem să te îmbrățișez, să te sărut...

- Era să fiți săraci, spuse doamna învățătoare,
era!... Dar, de azi înainte nu trebuie să vă mai faceți
griji, puteți să trăiți bine în adevăratul sens al
cuvântului.

- Cum?

- Am jucat la loto, cu gândul la șansa
câștigului, ca tot românul. Am combinat datele de
naștere ale copiilor , și, iată, am câștigat! Este norocul
lor, banii lor, șansa lor. Toate actele le-am făcut pe
numele tău, Angelica. Ai grijă de acești olimpici, de
aceste genii care răsar din durerea pământului
românesc, sfintindu-l apoi cu bunătate, frumusețe și
inteligentă.

- Mulțumim din suflet! Sunteți un mare om, cu
adevărat om, ca și doamna mea din Italia, pe care aș
vrea s-o aduc aici, printre noi.

- Dumnezeu să ne audă și să ne ajute, spuse
doamna învățătoare ieșind pe ușă. Lacrimile îi
brăzdau obrazii de fericire, împlinirea unei fericiri mult
visate. Să trăiți bine, să trăiți!...

Elena-Liliana FLUTURE

"Aici, nimeni n-a murit niciodată
toți au fost călători.
Au venit, s-au închinat la lună
și s-au făcut nori".

Mitropolitul Bartolomeu Valeriu ANANIA

Mare ierarh ortodox, poet, dramaturg,
prozator și traducător, lasă moștenire opera sa
vastă și consistentă.

Patriarhul culturii române, Arhiepiscopul și
Mitropolitul Bartolomeu Valeriu ANANIA, a început
călătoria spre Împărația Cerurilor în ziua de 31
ianuarie 2011, la ora 19.25.

VORBE, ZICERI, CUVINTE DE SUFLET...

"Cer iertare tuturor celor cărora le-am greșit,
într-un fel sau altul, așa cum și eu, la rândul-mi, îi iert
pe toți cei care, cu voie sau fără voie, mi-au greșit".

"Singura mea avere sunt biblioteca și manu-
scrisele personale, precum și colecția de acte, scrisori
și fotografii".

"Doresc să fiu înmormântat în groapă de
pământ reavăn, având deasupra piatra pe care mi-am
pregătit-o din timp".

Mitropolitul Bartolomeu Anania s-a născut la
data de **18 martie 1921** din părinții Ana și Vasile
Anania, în comuna Glăvile-Piteșteana, județul
Vâlcea. A primit la botez numele de **Valeriu**. A
urmat școala primară în satul natal, apoi cursul
secundar l-a făcut la București. S-a înscris la
Seminarul Teologic Central din București ale cărui
cursuri le-a urmat în perioada 1933-1941. A
frecventat și cursurile la liceele "Dimitrie Cantemir"
și "Mihai Viteazul" din capitală, luându-și
bacalaureatul în urma examenului susținut la cel de-
al doilea liceu (1943).

La **2 februarie 1942 s-a călugărit** la
Mănăstirea Antim din București, preluând numele de
Bartolomeu. În același an, la 15 martie, a fost
hirotonit ierodiacon, slujind în această calitate la
Mănăstirile Polovragi și Baia de Arieș.

Se va retrage la Mănăstirea Văratec, în 1982,
pentru a se dedica scrisului. Operei sale scriitori-
cești deosebit de bogată, va adăuga una de excep-
ție: diortosirea și adnotarea Sfintei Scripturi, după
Septuaginta, într-o limbă frumoasă și curgătoare.
Această lucrare o va elabora și desăvârși după
alegerea ca Arhiepiscop al Vadului, Feleacului și
Clujului. După cum mărturisește singur, această
operă i-a solicitat peste zece ani de muncă de
ocnaș. **Biblia aceasta, tipărită în anul 2001 a
devenit și ediția jubiliară a Sfântului Sinod.**

În primăvara anului 1990, Prea Cuviosul Arhi-
mandrit Bartolomeu Anania a făcut parte din Grupul
de Reflecție pentru Înnoirea Bisericii, alături de cleri-
cii Dumitru Stăniloae, Constantin Galeriu, Daniel
Ciobotea, Constantin Voicescu, Iustin Marchiș, Toa-
der Crășmariu și de mirenii Horia Bernea, Octavian
Ghibu, Teodor Baconsky, Sorin Dumitrescu.

La **21 ianuarie 1993** va fi ales ca Arhiepiscop
al Vadului, Feleacului și Clujului. Hirotonirea întru
arhieru. Instalarea în Catedrala din Cluj-Napoca a
făcut-o Prea Fericitul Părinte Patriarh Teoctist la 7
februarie 1993, înconjurat fiind de un sobor de
ierarhi și de o mare mulțime de credincioși.

Din acest moment a început misiunea de
excepție în fruntea Arhiepiscopiei Vadului, Felea-
cului și Clujului. În toamna anului 2005, nemulțumit
că Andrei Andreicuț, candidatul pe care l-a susținut
în mod public, nu a fost ales în funcția de mitropolit
al Ardealului, a inițiat ruperea episcopilor din nordul
și centrul Ardealului de sub jurisdicția scaunului
mitropolitan de la Sibiu.

În ziua Înălțării Sfintei Cruci, la **14 septembrie
2000**, a avut loc slujba de sfințire a mausoleului de
la Rîpa Robilor din Aiud ("Mormântul celor fără de
morminte"), săvârșită de Î. P. S. Bartolomeu Valeriu
Anania, împreună cu un sobor de preoți ortodoksi și
greco-catolici, toți trecuți pe la Aiud și prin alte
temnițe comuniste.

În cuvântul rostit cu acel prilej Î. P. S. Sa a
spus, între altele: „Iată, am venit să sfințesc acest
prestol realizat prin grija deosebită a Asociației
Foștilor Deținuți Politici din Sibiu [...] Și am făcut
sfințirea după ritualul întreg, socotind că este bine
ca această masă să nu fie doar un simbol, un
jertfelnic pe care să se officieze doar parastase, ci,

(continuare în pag. 25)

cel puțin din când în când, să se săvârșească pe ea și Sfânta Liturghie. Pentru aceasta este nevoie de o sfințire specială. În piciorul Sfintei Mese am așezat Sfinte Moaște ale unui martir – în acest loc al martirajului – și documentul care s-a citit în fața frăților voastre, și care rămâne aici, sub pecete, atât cât va dura acest jertfelnic și cât va dura acest monument. [...] În numele lui Dumnezeu și în numele morților noștri, vă mulțumesc tuturor celor ce ați jertfit și ați ridicat acest monument memorial, celor ce ați zidit acest jertfelnic pe care azi s-a săvârșit, pentru întâia oară, Sfânta Liturghie a Sfântului Ioan Gură de Aur”.

Joi, 2 martie 2006, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române l-a ridicat pe Înalt Prea Sfințitul Arhiepiscop Bartolomeu al Vadului, Feleacului și Clujului la rangul de Mitropolit al Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului. Această nouă mitropolie, înființată canonic de către Sfântul Sinod la 4 noiembrie 2005, a fost trecută în Statut și i s-a stabilit denumirea de către Adunarea Națională Bisericească pe 1 martie 2006. A fost instalat oficial ca mitropolit la 25 martie 2006 de către un sobor de ierarhi în frunte cu Patriarhul Teoctist.

S-a afirmat în literatură încă de pe băncile școlii, făcându-și debutul în anul 1936 la revista "Vremea", apoi la revista "Dacia Rediviva", al cărei redactor principal a și fost. După ani a colaborat la revistele: "Gazeta Literară", "Luceafărul", "Magazin Istoric", "Ateneu" și altele.

A publicat în revistele centrale bisericești, "Glasul Bisericii", "Mitropolia Olteniei", buletinul și calendarul "Credința" din Detroit, "Renașterea" de la Cluj-Napoca (unele sub pseudonimul Vartolomeu Diacul). Din punct de vedere al scrisului duhovnicesc, din multe lucrări amintim "Filele de acatist" (1976), "Acțiunea catolicismului în România interbelică" (1992), "Cartea deschisă a Împărăției", o tâlcuire competentă a Sfintei Liturghii izvorâtă din experiența de bun orator a Înalt Preasfinției Saleblicitat și ultima apariție "Memorii" în 2008, în care și descrie viața în toate etapele ei, articole cu caracter teologic, predici, note și comentarii.

Vorbind de activitatea sa de dramaturg, trebuie să menționăm dramele: "Miorița" (1966); "Meșterul Manole" (1968); "Du-te vreme, vino, vreme!" (1969); "Păhărelul cu nectar" (fantezie pentru copii-1969); "Steaua Zimbrului" (1971); "Poeme cu măști" (1972). Acestea au fost puse în scenă de o serie de teatre din țară: "Barbu Ștefănescu Delavrancea" din București, "Alexandru Davila" din Pitești, "Dramatic" din Baia Mare ș.a

În anul 1982 obține **Premiul pentru Dramaturgie** al Uniunii Scriitorilor din România. Alegerea sa ca arhiepiscop nu l-a făcut să abandoneze scrisul astfel că în anul 1978 devine membru al Uniunii Scriitorilor din România. I-au apărut volumele de poezii: "Geneze" (1971); "Istoria agrippine" (1976); "File de acatist" (1981); "Anamneze" (1984); "Imn Eminescului în nouăsprezece cânturi" (1992); "Poezie religioasă românească modernă" (1992). La acestea se adaugă volumele de **proză și de eseuri**: "Greul Pământului" (1982). "Rotonda ploilor aprinsi"

(1983), albumul "Cerurile Oltului" (1990), "Amintirile peregrinului Apter" (1991), romanul exotic "Străinii din Kipukua" (1979) și multe altele.

- Președinte de onoare al Fundației "Nicolae Steinhard" (1993);
- Membru de onoare al Senatului Universității de Medicină și Farmacie "Iuliu Hațieganu" din Cluj-Napoca (1993);
- Premiul special pentru volumul "Din spumele mării", la Salonul de carte din Oradea (1995);
- Senator de onoare și membru al Marelui Senat al Universității Babeș-Bolyai" din Cluj-Napoca (1996);
- Premiul "Cartea anului", pentru volumul "Din spumele mării", la Salonul național de carte din Cluj-Napoca (1996);
- Marele Premiu pentru poezie al Festivalului internațional de poezie "Lucian Blaga", Cluj-Napoca (mai 1999);
- Diploma și medalia Academiei de Artă, Cultură și Istorie din Brazilia (mai 2000);
- De la Președinția României, Medalia Comemorativă "150 de ani de la nașterea lui Mihai Eminescu" și Ordinul Național "Pentru Merit" în grad de Mare Cruce (2000);
- Premiul pentru Opera Omnia, al Uniunii Scriitorilor, filiala Cluj (martie 2001) ș.a.

De asemenea, **IPS Bartolomeu** i-au fost decernate titlurile de **Doctor Honoris Causa** al Universității "Babeș-Bolyai" din Cluj-Napoca (1 iunie 2001), al Universității de Medicină și Farmacie "Iuliu Hațieganu" din Cluj-Napoca (7 iulie 2001); "Cetățean de onoare" al municipiului Cluj-Napoca (25 ianuarie 1996); "**Cetățean de onoare**" al municipiului Bistrița (martie 2001). "Cetățean de onoare" al municipiului Dej; Cetățean de Onoare al comunei Vad /2005.

Pentru activitatea sa ecleziastică a fost distins cu: Crucea Patriarhală - București, Ordinul Sfântului Mormânt al Patriarhiei Ierusalimului, Ordinul Sfinților Apostoli Petru și Pavel al Patriarhiei Antiohiei.

Începând cu data de 22 noiembrie 2010 este Membru de Onoare al Academiei Române.

Lăsând tristețea ce ne cuprinde, să ne rugăm cu toții ca plecarea la Dumnezeu a părintelui Anania să reprezinte unirea noastră cu Lumina Dumnezeirii și lucrarea începută să continue prin noi.

Istoria urcă pe treptele cele mai înalte, glasul ferm și curajos și însetat întru apărarea ortodoxiei a celui mai important ierarh ortodox mărturisitor al jertfei preoțimii romane ortodoxe în închisorile comuniste.

Vocea de aur a mitropolitului Anania nu a putut fi amuțită de ororile comuniste, de prigoana și compro-misurile care îmbibau sufletele oricui. A amuțit în schimb când Dumnezeu a trimis "Îngerii Luminoși ai Veșniciei" să-l aducă lângă El. Chiar și Dumnezeu în Puternicia Lui are nevoie de „Stâlpi de Foc Valoroși și Smeriți”, ca părintele ANANIA.

Ionuț IANCU

**Omul - prezență statornică pe acest pământ
ce ține să arate tuturor că există!**

Nu doar natura se va face simțită în această fortăreață a simțurilor, ci mai ales lumina, gândul și zâmbetul, ce se vor a fi percepute în viața omului prin flori, frunze și copaci. Dintotdeauna copacul a fost un simbol al forței, al puterii și al înțelepciunii, al fertilității și al vieții, însă astăzi, el desemnează tot ceea ce exista, măsoară timpul în poezie și mai presus de toate, mută omul în infinit.

Cine se apleacă asupra artei poetice (Autoportret) la poeta **Maria Tirenescu** va constata un suflet ce refuză să îmbătrânească, o ființă ce dorește să devină tânără prin amintire, un suflet cald unde tristețea nu-și găsește locul întrucât o floare, o frunză sau un sunet, va poposi mereu lângă cel părăsit. Tema poemelor ar putea fi omul singur în mijlocul lumii, o temă ce deschide diverse dimensiuni ale interpretării, de la nuanța filosofică până la cea științifică, știut fiind faptul că matematica (știința) a mers întotdeauna la pas cu filosofia (marii matematicieni fiind renumiți în filosofie).

Această prezență permanentă se face simțită întotdeauna discret, fie ca muză lângă cel ce scrie, fie ca receptor al mesajului. Lumina, ca și la Blaga, este cea care revelează taina, misterul. În momentele de cumpănă, ea rămâne semnul suprem al legământului, al neuitării; astfel, între cei doi îndrăgostiți certăți, separați, apare curcubeul ca punte de suflet, pod peste mizeriile inimii.

Cireșul și floarea de cireș apar ca imagini arhetipale (Cireșul, Sakura - simbol al familiei și sursa puterii sale) ale dorului („*Primăvara, dorul are culoarea florilor de cireș*”) ale apusului de soare sau ale permanenței: „*Din cireș cade o frunză galbenă. O iau și citesc: te mai gândești la mine?*”. Anotimpul primăverii este propice comunicării, un dialog suprem ce nu poate fi înțeles decât de limbajul florilor (trimiterea spre fragilitate și frumusețe, spre gingășie și puritate este netă): „*Gândurile mele, mângâiate de petale de cais, ți le trimit să-ți țină de urât*”. Chemarea este adresată cu trimitere spre bucuria în armonia naturii „*Vino să vezi spectacolul primăverii!*”, unde doar vântul aduce schimbarea. Personificarea sa este atât de evidentă încât în acest volum vântul devine personaj. El „*piaptână pletele câmpiei*” sau dansează în pom până când frunzele cântă.

Comunicarea și nevoia de comunicare devin probleme acute. Poeziile dezvoltă un monolog ce deschide porțile spre un univers al luminii. Aceste poeme pot fi supra-puse tablourilor pictate de Monet. Natura nu-i înfrumusețată, ci transfigurată, apare peste tot triumful luminii îndrăgostite de pământ. Când distanța dintre oameni (purători de lumină) devine de nesuportat, nici ochiul nu mai percepe lumina („*Cum să-ți scriu când prin ochii mei trec norii?*”) rămânând în urma doar lacrima, „*Lacrima de cireș*”. Dar „*Vântul a adus / o frunză palidă: / primul semn de la tine*”...

Scăpând de această înspăimântătoare dimensiune a nemărginirii - singurătatea - **Maria Tirenescu** devine poeta ce aduce în fața auditoriului un coș cu flori de bucurie ce se lasă purtat peste tot. Unii admiră, alții invidiază, vorbesc, însă cititorii iubitori de frumos se apleacă asupra textului sorbind mireasma poeziilor sale: „*Când vreau să-ți vorbesc închid ochii*”...

Maria TIRENESCU

Supărarea

Câteva afișe anunțau un spectacol în care urma să cânte Doina Badea. Era vacanță și nu se puneau problema să-l pierd.

Înainte de a începe spectacolul, mă apropii de scenă. Aștept să se așeze spectatorii. „Dacă rămân locuri neocupate, mă așez unde e liber. Dacă vine lume multă, am un loc în care mă postez: lângă stâlpu care susține balconul”. De data aceasta, au venit toți cei care aveau invitații sau bilete. Câțiva spectatori primiți în sală peste numărul de locuri își aduc scaune din sala de repetiții. Eu rămân în picioare. Mă simt bine. În deschiderea spectacolului cântă o tânăra pe care nu am mai auzit-o. Îmi place cântecul ei. În pauză merg în biroul instructorilor și cer caiet și pix. Înarmată cu ele, mă apropii de domnul Mihăescu.

- Ce credeți, Bianca Ionescu o să vrea să-mi dicteze cuvintele la cântecul pe care l-a cântat?

- Vino cu mine!

Domnul Mihăescu vorbește cu artista și îmi face semn să mă apropii.

- Domnul instructor mi-a spus că vrei să vorbești cu mine...

- Da. Vreau să vă rog să îmi dictați cuvintele cântecului pe care l-ați interpretat...

- Bine. Scrie!

Din când în când, Bianca se uită la mine. Eu mă uit la ea și aprob din priviri.

„*Ca tine nu e nimeni, nu-i nimeni pe lume.
Eu cred numai în tine și-n dragostea ta.
Cuvintele ce-mi spui știu că-s adevărate.
Inima ta nu minte și simt că iubește.*”

„*Glasul, privirea ta nu se pot uita
Și nici prima îmbrățișare, primul sărut
De-acuma totul, totul îmi va spune-așa:
Ca tine nu e nimeni, nu-i nimeni pe lume...*”

Când termin de scris, îi mulțumesc. Bianca zâmbește. E fericită că a putut să-i facă o bucurie unei adolescente. Nu i se întâmplă prea des să vorbească cu spectatorii. De obicei, trece neobservată, mai ales că e la începutul carierei.

A doua zi merg să-l caut pe tata. Asist, involuntar, la o discuție.

- Să vedeți, domnule director, ce nervoasă era Doina Badea! Zicea: „Cum e posibil? Să meargă la necunoscuta aia și să nu vină la mine să îmi ceară un autograf?”

Nu mă pot abține:

- Eu am vorbit cu Bianca Ionescu. Nu am îndrăznit să vorbesc cu Doina Badea. Și nici cu Bianca nu aș fi îndrăznit să vorbesc fără ajutorul domnului Mihăescu. Cum era să merg la Doina Badea fără un buchet de flori? Nu știam că se va enerva atât de tare. N-are decât să îi treacă!

Nu mai puteam repara gestul, dar am văzut cum reacționează vedetele.

Tănase CARAȘCA**Nedumerire**

- Iubitule, ce faci, ce meditezi?
Îl întrebă soția curioasă
Pe soțul său. - Păi, ce să fac, nu vezi?
Nimic, răspunse soțul. Ce îți pasă?

- Păi, cum nimic? De-o oră studiezi
Certificatul de căsătorie
Pe fețele amândouă-l cercetezi
De parcă ce conține nu se știe!

- Da, recunosc, de-o oră scotocesc
Dar nu găsesc, și asta mă cam miră,
Cred că e incomplet și nu greșesc
N-are trecută data când expiră!

Fără taxă

În fața unei facultăți,
Cu un vițel în funie
Stătea un cetățean posac
Într-un sfârșit de iunie.

Pe lângă el, un trecător
Ce nu părea deloc grăbit
Se-opri în loc și întrebă
Privind la cuplul insolit:

- Ce e cu dobitocul, bade?
- E un nevinovat vițel,
Răspunse omul, și să știi
Că dobitocul, nu e el!

Feciorul meu, e dobitocul
Că m-a adus aici cu sila,
El dă acum admiterea
Iară ce vezi, este doar pilă!

Surplus de lenjerie

- Nu-ți mai pune sutienul
Și-așa n-ai ce pune-n el,
Spuse soțul soaței sale,
Că țâțe nu ai de fel!

Săgetându-l cu privirea
Soața-i spuse ca-ntre soți:
- Păi, te-ntreb și eu, bărbate,
Tu de ce-ți mai pui chiloți?

Aparențe

Mirel se spovedește
Unui amic de-al său:
- Nevasta mă iubește,
Mi-a demonstrat-o, zău!

Nu este zi pierdută
Seara când vin, firește
Nevasta mă sărută
Pe frunte părintește.

- Te cam înșeli, amice,
Ți-o spune Stan Pățitul,
Te cercetează-aș zice
Și-o ia cu... mirositul.

De adio!

După ce judecătorul pronunță divorțu', îndată
Foștii soți, ieșiră sobri din sala de judecată.
Ea, privind străin la omul ce până atunci îi fuse
Soț, în fapte și în acte, cu reproș în glas îi spuse:
- De-o să vânturi toată lumea, de-o să cați până albești
O femeie-așa ca mine sigur, n-o să mai găsești!
Fostul, o privi retoric și mișcând din cap precaut
Spuse: - Eu una ca tine, sigur... nu o să mai caut!

Perspirantă

Tramvaiul trâncănea pe șine
Cărând mereu, ca și acum
Vagoanele-i aglomerate
Mereu, mereu pe-același drum.

O doamnă prinsă în strânsoare
Să se elibereze-un pic
Dorind la prima să coboare,
Văzu în față-i un pitic.

Piticul, ridicat pe vârfuri,
Privea cu ochiul curios
În sus la doamnă și îi spuse:
- Stimată doamnă, vă dați jos?

- Sigur că da, răspunse doamna
Mă dau, de ce ești curios?
- Cu ce? O întrebă piticul,
Că miroșiți tare frumos!

Trei, Doamne, și toți trei

Parafrazându-l pe George Coșbuc
Am să vă spun povestea unui tată
Ce trei copii avea, dar singuri cuc,
Neînșurați deci, doi băieți și-o fată.

Și într-o zi, cel mare zis Andrei,
Cu vocea joasă și privirea vidă
Îi spuse tatei:-Dă-mi trei mii de lei
Că am lăsat-o pe una gravidă.

A doua zi și cel mai mic, Ticuță
Veni și spuse:-Am făcut-o lată
Îmi trebuie cinci mii de lei tăicuță
Că am lăsat pe una-nsărcinată.

A treia zi află, cum că și fata
Rămasă grea, prelung și greu oftează
Atunci, cu un suspin spuse și tata:
- Ei, în sfârșit, se mai și încasează!

Dan Tudor CALOTESCU

Adorm cuvânt

Pictează clipa
cu penelul genelor
rupe desenul
cu ispita mâinilor
așează buzele
în formă de inimă
izvorul tău
lumină împletită
seceta mea
risipind nisipul
clepsidra iubirii
nemăsurată
adorm cuvânt
visându-ți visul!

Miracol

În noaptea
iubirii
refuz să mai spun
cele două cuvinte
clișeu
declarație universală
sentința inimii...

În noaptea iubirii
mă învălui în lumina ta
orbit
mut
fără declarații
doar cu inima deschisă
căutând miracolul
buzelor tale
nerostite!

Primăvară

Mi-e primăvară
atât de verde
ca un fluture
ca o floare de cireș
albastră
un cer
desenat în ocean...

îmi e așa primăvară
ca o privighetoare
și dansez
cu zefirul
un zbor de păpădie!

Prietenului meu, adultul

Sunt vinovat
că inima mea a rămas
copilă...
sunt așa de vinovat
încât nu vreau
să fiu adult...
îmi e așa drag
să privesc iubirea
cu mintea copilului
încât aștept o mângâiere
pe creștetul capului
drept răspuns!

Dacă
iubirea mea e copilă
aș vrea să nu crească
niciodată!

Dor

Pământul
pe care tălpile se sprijină
albastrul în care stau stelele
agățate
și unde locuiește speranța
răsăritul promis
luna dăruită
rotundul din piept
cuvintele îmbrăcate
de infinitul gândului
marea trecută prin ochi
nu sunt altceva
decât dor de mamă!

Matematica iubirii

Împart infinitul la doi
nu pierd nimic
nu câștig nimic
mă aleg cu întregul...

o matematică ciudată
o matematică a iubirii!

Echilibru

Lumină,
în jurul tău gravitez
ca un electron
avid de echilibru!

Ascult

Mi-am întins timpanele
pe cristalul mințit al ferestrei
spre a-ți asculta inima...

ce muzică
îmi acoperă ochii
visători!

Lansare de carte la Tecuci

Casa de Cultură din Tecuci, condusă de generosul și pasionatul ei director Viorel Burlacu, a oferit vineri, 14 ianuarie 2011, alături de alte evenimente culturale, și o lansare de carte a scriitorului gălățean **Petre Rău**. Practic, au fost prezentate publicului ultimele două cărți din creația sa literară: prima, "**Ultima noapte cu Bernoulli**", volum de poezii subintitulat "cyberpoeme", apărut în primăvara lui 2010 la editura Nouă din București, iar cea de-a doua, "**Insomniac 1001**", o carte de panseuri apărută în ultimele zile ale anului 2010 la editura InfoRapArt din Galați.

Poetul tecucean *Dionisie Duma* care a și prezidat acest eveniment a făcut o elegantă prezentare cărții de poezie "Ultima noapte cu Bernoulli". Așa încât, în urma emoționantului său discurs, care a anunțat printre altele și despre faptul că poetul Petre Rău i-ar fi mărturisit intenția sa de a nu mai scrie versuri, acesta din urmă a fost nevoit să intervină pentru a da unele lămuriri despre cele dezvăluite.

Astfel, Petre Rău și-a recunoscut intenția de a nu mai include poezia în creația sa viitoare, argumentând totul, cu sinceritate - mărturisește domnia sa, prin dificultatea producerii unei astfel de stări de creație, așa cum se petrece ea în cazul său, prin faptul că "daimonul" poeziei se abate mai rar asupra-i în băntuirea sa artistică, dar și prin aceea că este mai tentat de alte structuri artistice, precum proza, eseu sau critica literară. Cu toate acestea, ultimul său poem, singurul pe care l-a mai scris poetul în ultimul an, intitulat "Să vină la mine toiagul", a fost lecturat în premieră cu acest prilej.

Publicul prezent la manifestație a mai aflat că scriitorul, matematicianul și filozoful Petre Rău scrie cărți de aforisme, romane, eseuri, poezie, chiar și umor, dar publică și articole și studii științifice din domeniul matematicii și informaticii. În poezie, Dionisie Duma îl receptează ca pe un poet meditativ, metafizic și modern, caracterizându-l drept un "*scriitor tecucean care a fost răpit de gălățeni*". A dat citire unor poeme selectate din ultimul său volum de versuri, dar și gânduri din cartea de aforisme. Petre Rău, om modest, dar înzestrat din plin cu har și talent, a conchis același Dionisie Duma.

Prezentând în continuare numerosului auditoriu și faptul că scriitorul Petre Rău este legat sentimental de arealul geografic al Tecucului, fiind născut în comuna limitrofă Nicorești, urmând liceul teoretic din Tecuci (actualul "Spiru Haret"), fiind în acea perioadă când a și debutat literar membru al cenaclului "Calistrat Hogaș", Dionisie Duma a amintit în discursul său și despre o carte mai veche a acestuia, un volum de eseuri literare intitulat "Oglinda lui Eminescu", căruia i-a făcut o savuroasă prezentare, citind pagini dedicate luceafărului poeziei românești, la care ne raportăm nu doar la nivel de creație, ci mai ales ca simbol al suferinței, al jertfei în "Catedrala Cuvintelor", cum a menționat domnia sa. O carte evocatoare, un scut în fața denigratorilor.

(continuare în pag. 30)

De altfel, Petre Rău însuși a prezentat auditoriului, în premieră, un scurt eseu intitulat "A fost, este și va fi Eminescu", care a electrizat asistența prin virurența dar și vigurozitatea și rigoarea discursului care combătea dur pe toți denigratorii poetului neamului.

Evenimentul cultural a prilejuit, alături de anticipata sărbătorire a Zilei Culturii Naționale, de aniversarea nașterii poetului unic al neamului românesc - Mihai Eminescu și de lansarea cărților scriitorului Petre Rău, și vizionarea unui film dedicat lui Eminescu sub semnătura lui Constantin Velicu. Nu au lipsit poezia, muzica și dansurile, dar și producerea scenică într-un frumos recital poetic a scriitorului Costică Oancă din Corod, a membrilor cenaclului literar "Calistrat Hogaș" condus de poetul Dionisie Duma, a copiilor de la școlile și liceele locale, a grupului "Angelli" condus de prof. Mircea Călianu ș.a.

Sărbătoarea lansării de carte a continuat apoi la Liceul "Spiru Haret", unde a fost invitat scriitorul Petre Rău. Evenimentul s-a desfășurat în

sala bibliotecii liceului, o clădire anexă a instituției care nu exista la începutul anilor 70, pe când scriitorul de azi era elev al acestei instituții de învățământ.

Aici, poetul Dionisie Duma a prezentat din nou oaspetele și cărțile sale, iar profesoara de limba română a liceului, Mariana Chiriță, fostă colegă de promoție cu Petre Rău, împreună cu alți profesori și elevi ai școlii - cei mai mulți dintre ei iubitori ai literaturii - au avut parte apoi de o discuție amplă, deschisă, un dialog detaliat cu invitatul de onoare despre condiția și starea de azi ale scriitorului și scrierilor sale, despre creația literară în general, dar și despre amintiri, mărturisiri, dezvăluiri etc., toate acestea întretinând mai bine de două ceasuri un ambient plăcut.

Pe total, ziua de 14 ianuarie a înglobat la Tecuci un eveniment cultural complet, care a revărsat pe deplin bucurii estetice.

A consemnat **Antoaneta DOBREANU**

BOEMA

Galati, cod 800010, Str. Al. I. Cuza, Nr. 45bis, Bloc Cristal, Sc. 2, Ap. 4

Telefon: 0726 337376, 0336 800313

Email: boema@inforapart.ro, inforapart@yahoo.com

Web site: www.boema.inforapart.ro